

İŞÇİNİN SESİ

Yükselt kurtuluş bayrağını Zulmü rüzgarlara savur

Murat Civan

Bundan iki yıl önce ODTÜ'de gençler İstiklâl Marşı'nı söylemeyi reddettiler, Enternasyonal'i söylediler.

İstiklâl Marşı'nın söylenmemesi, burjuvaziye devletiyile düzeniyle, değer yargılarıyla birlikte çökmekte olduğunu, Enternasyonal'in söylenmesi ise bu çöküntünün ufkundan doğacak kızıl güneşin korkusunu yaşattı. Evren, darbeden sonra yaptığı ilk konuşmada bu eyleme değinerek, burjuvazinin yaşadığı korkunun çapını açık etti.

ODTÜ eylemi, yığınlarda burjuva değer yargılarına karşı beliren aldırma zılgılı yansıttı, onu bilince çıkardı ve ilerletti. Bu eylemin önemi buradan geliyor. Ülke çapında, yığınların psikolojisinde bir sıçrama getirdi, bir dönüm noktası oldu. Bu yüzden burjuvazi çok derinden sarstı.

Eylemden önce İstiklâl Marşı'na karşı bilinçsizce bir aldırma zılgılı içinde olan geniş yığınlar, eylemden sonra onu net bir biçimde gerçek kimliğiyle, bir aldatmaca, bir silah olarak görmeye başladılar. Bu yüzden bugün faşist cunta İstiklâl Marşı diye tutturdu, ama aynı nedenden, onun bu tutturması kendi kimliğinin sergilenmesine de yardımcı oluyor.

Faşist cunta 100 bini aşkın devrimciyi, solcuyu tutukladı. Onlara her türlü baskı ve terör uyguluyor. İstiklâl Marşı da bu baskının araçlarından biridir. Ancak, tutuklular, cunta-

nın tüm baskılarına yiğitçe karşı koyuyorlar. Gün geçmiyor ki birkaç hapisanede direniş olmasın. Şu sırada da Ankara Mamak ve İstanbul Metris ve Hastal hapishanelerinde direniş sürmektedir.

Direnişlerin çoğu kadın koğuşlarından başladı. Direnen tutukluların başkaldırılarıyla küçük ama önemli çeşitli başarılar kazanıldı. "Yüzleşme"ye diye tutukluların işkenceye götürülmesi birçok kez engellendi. Ve ayrıca İstiklâl Marşı, bu direnişlerde de konu oldu. Bazı hapisanelerde söylenmiyor, bazılarında laçkalaştırma yöntemleri izleniyor ama tüm hapisanelerde İstiklâl Marşı'na karşı direniş sürüyor.

Bu arada, faşist cunta partimize karşı genel bir saldırıya geçti. TKP'li oldukları gerekçesiyle 1500 kişinin tutuklandığı açıklandı. Üstelik burjuva basınında casusluk suçlamaları (!) yöneltiliyor. Bu iğrenç saldırıyla, kadrolar, kendilerine hep faşist olmadıkları, hatta faşistlere vurabilmek için sola vurduğu söylenen "cunta yönetimiyle" doğrudan yüz yüze geldiler. Bu saldırı karşısında, partisinin onurunu koruyan, fikirleri yanlış da olsa davranışı partiye yaraşır olan tüm partili yoldaşlarımızla en yakın yoldaşça dayanışma içindeyiz.

Bugünkü koşullarda, AP'nin, CHP'nin böyle sızlanmaya hakkı vardır. Onlar burjuva partileri oldukları halde, burjuva düzeninde yasaklandılar. Ama komünist adını kullanan bir çizgi böyle sızlanırsa, artık o adı bile bırakmak zorundadır. Faşist

cuntanın yaptıkları ortadadır. Böyle bir rejimden, komünist partisine yasal çalışma hakkı istemek, gözü legalizmle dönmüş olmak demektir.

Cunta, Kurucu Meclis diye o kadar açık bir sahtekârlıkla çıktı ki, kaşarlanmış burjuva siyasetçilerinde bile buna ulaşmama eğilimi belirginleşiyor. Başvuru süresi 15 Ağustos'ta son bulunduğu halde henüz dişe dokunur bir nicelik ve nitelikte başvuru olmadı. Üç adet vesikalık fotoğraf, iyi hal kağıdı vb. belgeleri tamam eden, asker emekli siyasetçilerle sivil toplumun yönetilemeyeceğinin farkında olan burjuva basınında, herkes eteğindeki taşı döksün, Danışma Meclisi'ne başvurusunu yollu feryatlar yükseliyor. Burjuva siyasal odaklaşmaları "önce siz buyrun" diye topu birbirlerine atıyorlar. Seziyorlar ki bu aldatmacaya adı karışmanın bir daha halkı aldatmak için siyaset sahnesine çıkma olanağı yoktur.

Cuntanın yüzü kır küçük üreticilerine karşı izlediği siyasetle de açığa çıktı. Kırsal alanda ağır fırtına bulutları toplanıyor. TMO'nun buğday taban fiyatını 16 lira olarak belirlemesi, faşist cuntayla küçük üreticileri karşı karşıya getirdi. Yılda 18 milyon ton buğday üretilen ülkemizde TMO bu yıl ancak 200 bin ton alabildi. Üretici buğdayını bu fiyata haydutlar çetesine kaptırmak istemiyor. Acil gereksinimlerini karşılayacak kadarını satıyor, gerisini stokluyor. Evren'in "stoklara el koyarım" tehditleri de işe yaramadı. Faşist cunta, geçtiğimiz yıllarda dışsattım

bağlantıları yapılan buğday ülke içinden sağlayamadı. Bu bağlantıları "reekспорт" yoluyla karşılayabilmek için, Türkiye uzun yıllardan sonra ilk kez dış pazarlardan buğday satın aldı. Bu aynı zamanda, iç piyasadaki direnişi kırmak yolunda kullanılıyor.

"İşçi haklarına" gelince. Emeklilik haklarında bir dizi budama daha yapıldı. YHK geçtiğimiz avans ödeme döneminde işçileri fazla para almış gösteriyor, onları bir de borçlu çıkarıyor. Bu akıl almaz soygunculuk karşısında burjuva sendikacısı İbrahim Denizci bile işçiden yana görünebilmek için "YHK yalnızca uyuşmazlık konularını karara bağlasın, öteki toplu sözleşmeler normal yolla yapılsın" demek zorunda kaldı.

Kuşkusuz işçi sınıfımıza yönelen en ağır saldırı TKP tutuklaması ve DİSK davasıdır. Radyoda yapıldığı gibi, bunları "MİT içindeki en gerici çevrelere", "MİT içine sızan CIA ajanlarına" bağlamaya hiç gerek yoktur. Düşman bu kadar gizli köşelerde değildir, karşımızda ve açıktadır. Burjuvazi, faşist diktatörlük doğaldır ki sınıf düşmanına, işçi sınıfına vuracaktır. Düşmanın vurmasına karşı işçi sınıfının ne "MİT'in ilerici kanadından" ne "cuntanın ilerici kanadından" bekleyebileceği birşey yoktur!

Tanrı, paşa, bey, ağa, sultan, Nasıl bizleri kurtarır Bizi tek kurtaracak olan Kendi kollarımızdır Yükselt kurtuluş bayrağını Zulmü rüzgarlara savur Körükle devrim ocağını Tavı gelen demire vur.

Bütün ülkelerin
proleterleri birlesin!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl: 8, Sayı: 165-166
10 Ağustos 1981

Masrafı: 50p. ■ Yıllık abone: 15 pound ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir ■ Yazisma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundadır. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

OKURLARIMIZ YAZIYOR

Polonya hakkında

Değerli yoldaşlar,
Yararı olacağını zannederek
bir "mektup" gönderiyorum.
Bu mektubu Polonya'ya gi-
den *İşçinin Sesi* sempatiyanı
bir arkadaş yazmış.

Yoldaşça selamlar

*T.D.
Köln*

Kardeşim ...

Size şimdiye kadar yazama-
dım. Kusura bakmayın.

Burada acaip şeyler oluyor.
Yer yer grevler devam ediyor.
Halkın partiye karşı güveni
yok. Çok sayıda parti üyesi
Walesa tarafına geçmiş.

Yöneticileri para yemekle
suçluyorlar. Katowice Valisi
hırsızlık, suistimalden parti-
den atılmış, mahkemeye veril-
miş.

Geçen gün polis örgütü
süresiz greve gitti. Bir polis
bir işçiyi karakolda dövüyor.
Döven polis tutuklanıyor, di-
ğer polisler de tutuklanan
polis serbest bırakılmaya ka-
dar greve gideceğiz dediler.
Walesa taraftarları da polisin
tutuklanması gerektiğini bil-
dirdiler. Polisler üç gün sonra
greve son verdiler.

Yiyecek maddelerinin he-
men hemen tamamı karneye
bağlanmış. Yiyecek olarak, et,
süt, balık konservesi, yumur-
ta, elma, domates var. Başka
birşey yok. Televizyonda ya-
pılan açıklamalara göre son
birkaç yıldır suç işleme ora-

İÇİNDEKİLER

Yükselt kurtuluş bayrağını!
Zulmü rüzgarlara savur!

Murat Civan 1

Okurlarımız yazıyor 2

Haberler 3

İşçi mizahı 3

Bildiri 4

İstiklal Marşı'na hayır,
Enternasyonal'e evet
Kerem Korkut 5

Evren paşanın
kahramanları
Hatice Duman

ÇEK-AL 9

Yaz Taarruzunda
Güçleniyoruz
Fatma Yılmaz, İstanbul 15

Faşist cuntanın
demagogilerini boşa
çıkartacağız

**Ahmet Simav,
Hamburg** 15

Menşevik gözüyle
ekonomide devlet ve
tekeller

Ayla Antepli 16

İşçinin Sesi'ne eleştiri
değil cuntaya
dalkavukluk

**Cemile Çakmak,
Ali H. Karadağ** 18

Ordu ve Leninci politika'nın
çarpıtılması

Tuğrul Çetin 20

Muhabir gurupları 21

nında anormal bir artış olmuş.
En fazla işlenen suç hırsızlık.

Burada ev için sıraya girili-
yor. Sıraya girmek için de ilk
olarak 37 zt. para yatırılması
gerekıyor. Bu bir oda ve bir
mutfaklı bir ev için. İki odalı
falan istiyorsan, daha fazla
yatırman gerekiyor ve on sene
bekleyeceksin. Üç odalı bir ev
için 340 bin zt yatırman
gerekıyor. Bizim arkadaşın
bu parayı biriktirmesi için on
yıl hiç para harcamadan,
aldığı bütün parayı biriktir-
mesi gerekiyor.

Papayı vuran Türk diye,
Krakow'da öğrenciler üniver-
sitede okuyan Türk öğrenciler
sınırdışı edilsin istemiyle yü-
rüyüş yaptılar. Polis buna izin
verdi ve televizyonda da haber
diye verdiler. Geçen gün bir
kardinal öldü. Ülkede üç gün
içki satışı ve içmek yasaklandı.
Bugün de yasak. Bizim kayın-
peder 188 zt olan votkayı 450
zt vererek almış.

Duruşmalar böyle. Kapitalist
ülkelerde devrimcilerin karşı
çıktığı birçok şey ne yazık ki
burada da hâlâ var.

Verdiğin kitapları okudum.
Adresimi biliyorsunuz, *İşçinin
Sesi* gazetelerinden yeni çı-
kanları gönderin. Şimdilik bu
kadar.

Yoldaşça selamlar.

K.Y.

Orduda olaylar sıklaşıyor

Tanıdığımız bir assubay var-
dı. İzmir'de görev yapıyordu.
Erzurum'a tayini çıktı. Ken-
disi evli ve bir çocuk babası-
dır. O gidine ailesi burada
kaldı ve rezil oldu. Hanımını

Maraş'ın kazası Elbistan'ın
bir köyüne gönderdi, eşyaları
ise burada kaldı.

Yedi ay sonra 3 gün izin is-
temiş, vermemişler. O da gizli-
ce kaçıp geldi. Arkadaşları
durumu idare ederiz demişler.

İzmir'e gelince konuştuk.
Kenan Evren'in vurulmasının
gerçek olduğunu söyledi. Ev-
ren bir yüzbaşının akrabasını
öldürmüştü. Anlattığına göre,
o yüzbaşı bir erle konuşup
anlaşıyor, ben Kenan Evren'e
selam verince sen onu vura-
caksın diyor. O da tamam
diyor. Ama zamanı gelince de
asker tetiğe basınca, yüzbaşı
da onu öldürüyor. Yalnız
askerin elleri titremiş, Evren'i
ancak ayaklarından vurmuş.
Bu olay yüzünden Evren bir
ara televizyona çıkmamış.

Assubaya niçin yüzbaşı eri
öldürdü diye sorduk. Şunu
söyledi: Eri işkenceye verip
konuşturabilirler, onun için
ölmesi daha iyi diye düşün-
müş. Yüzbaşmayı sorguya çeki-
yorlarmış, niye öldürdün di-
yorlarmış. O da vatani koru-
mak görevim diyormuş!

Ordu içinde olan olaylar
sıklaşıyor. Duyulan olaylar,
hiç de "emir-komuta zinciri
içinde" diye övündükleri "di-
sipline" benzemiyor.

Türkiye'nin yaşadığı 12 yıl-
lık devrimci durumun ordu
içindeki işleyişi bölücü, parça-
layıcı, gevşetici etkilerini bir
çarpıda silmek faşist cunta için
olanaklı olmuyor. Bunun sı-
kıntısıyla cunta ordu tabanı
üzerinde de boğucu baskı uy-
guluyor.

Yoldaşça selamlar.

*K.R.
İzmir*

HABERLER

Kürt dili ve edebiyatı üstündeki baskılar dünya yazarlarına duyuruldu

15-16 Haziran tarihleri arasında Finlandiya'nın Lahti kentinde, çeşitli uluslardan yazarların biraraya geldikleri bir konferans yapıldı. Konferans'a Kürt yazarı M. Emin Bozarslan da katıldı ve iki rapor sundu.

Bunlardan "Kürt Dili ve Edebiyatı Üstündeki Baskılar" başlıklı raporu aşağıda özetleyeceğiz.

M. Emin Bozarslan, raporunda dünyanın dört yanından bir araya gelen yazarlara sorunun kısa bir tarihsel ve coğrafyasal çerçevesini çizdikten sonra, Kürt dili üstündeki ırkçı-şoven baskıların vardığı boyutları göstermek açısından şu örneği verdi:

"Halkıma ve dilime karşı sorumluluk duyan bir Kürt yazarı olarak 1960'ların ortasında Kürt çocukları ve okuma-yazma bilmeyenler için bir Kürtçe alfabe yazmaya karar verdim. ALFABE başlığını taşıyan bu kitap 1968'de İstanbul'da yayınlandı. Bu hem Kürt halkı, hem de Türkiye hükümeti açısından büyük bir olay oldu. Kuzey Kürdistan'da yayınlanmış tek Kürtçe alfabe olarak, bu kitap tüm Kürt çocukları ve büyükleri arasında çoşkuyla karşılandı. Öte yandan Türkiye

hükümeti bana ve kitaba karşı büyük bir tepki gösterdi. İki gün içinde iki mahkeme (biri İstanbul'da, diğeri Kürdistan'ın ana kenti Diyarbakır'da) kitaba Türkiye çapında yasak giydirdi. Ayrıca Türk yetkilileri beni bu 64 sayfalık küçücük alfabe yoluyla bölücülük yapmak ve bağımsız bir Kürt devleti kurmaya çalışmakla suçladı. Bu yüzden 4 ay hapis yattım. Bu kitap hâlâ kuzey Kürdistan'da ve bütün Türkiye'de yasaktır. Bütün bunlar bir tek nedene dayanıyordu: Alfabe Kürtçe yazılmıştı ve Türkiye'de Kürtçe yasaktı.

"Bildiğim kadarıyla Kürtçe alfabe dünyada yasaklanmış tek alfabedir".

1923'den bu yana Kürtçe'nin yasaklanmış olmasının yanısıra Kürdistan'ın zengin kültürel mirasının yok edilmeye çalışıldığını ve edebiyatı geliştirmeye yönelik tüm girişimlerin de baskı altına alındığını belirtir M. Emin Bozarslan, bunun Türk devletinin asimilasyoncu siyasetinin önemli bir parçası olduğunu söyledi. Kültür ve edebiyatın tüm insanların ortak malı olduğunu, bu yüzden Kürt halkına karşı işlenen bu suçun, aynı zamanda tüm insanlığa karşı

işlenmiş olduğunu vurguladı.

Kürt dili ve edebiyatı üstündeki baskıların Avrupa'ya kadar bile uzandığını söyleyen M. Emin Bozarslan, Danimarka'da geçen, şöyle bir olaya dikkat çekti:

"1980'in yazında Kopenhag'da bir Kürtçe dil kursu düzenlendi. Kursa katılanlar İskandinavya'da oturan Kürt öğretmen adaylarıydı. Kurs masraflarını 100 bin DKr'lik bir başlıkla Nordik Kültür Fonu karşılıyor, kursu Türkiyeli İşçiler Birliği örgütüyordu.

"Bu, Avrupa'da resmen düzenlenen ilk dil kursuydu. Kursa katılan 30 öğretmen adayı Danimarka, İsveç ve Norveç'te oturuyorlardı. Ben kursta öğretmenlik yapıyordum. Kurs, 21 Temmuz'da çoşkuyla başladı. Tam dört gün sonra, 25 Temmuz'da Kopenhag'daki Türk elçisinin müsteşarı Türkiyeli İşçiler Birliği'ne telefon açarak kursu iptal etmelerini emretti. Kursun Türkiye'de değil, Danimarka'da yapıldığının farkında olup olmadığı kendisine sorulduğunda, müsteşarın yanıtı şöyle oldu: Kürt çocukları Türkiye dışında da Kürtçe eğitim göremezler. Bu kez müsteşarı gazeteciler arayıp kursu neden durdurmak iste-

diğini sorunca yanıtı şu oldu: 'Kürt dili Türk anayasasına ve Türk çıkarlarına karşı olduğu için.'

"Bu olay, Türkiye hükümetinin bir dile ve kültüre karşı saldırgan, ırkçı tutumunu sergiliyor. Tüm bu çabalara karşın, kurs sürdürülerek tamamlandı."

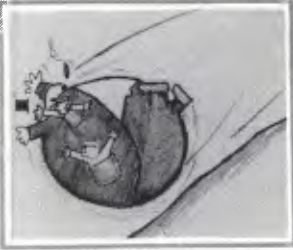
Kürt diline karşı saldırıların Cumhuriyet tarihi boyunca ve günümüzde de en barbar katliamlarla birlikte yürüdüğünü belirten M. Emin Bozarslan dünya kamuoyunun bu ırkçı-şoven baskılar karşısında sessiz kalamayacağını söyledi ve tüm yazarları Kürtlerle ve Kürt diliyle dayanışmaya çağırdı.

M. Emin Bozarslan, konuşmasını şu sözlerle bitirdi:

"Son olarak belirteyim ki, biz Kürtler Türk halkına ve Türk toplumunda çalışan demokratik güçlere karşı değiliz. Tam tersine, bugün askersel cuntayla temsil edilen Türk faşizmine karşı savaşta Türk halkını ve demokratik güçlerini destekliyoruz.

"İnanıyoruz ve düşünüyoruz ki, Kürtler, Türkler ve tüm diğer dünya halkları, demokrasi ve eşitlik temelinde, dostluk içinde birarada yaşayabilir".

İŞÇİ MİZAHİ

Korkulu bir rüya

"Eğer DİSK yöneticileri ve 500.000 DİSK üyesi faşist saldırı ve kışkırtmalara kapılsaydı, örneğin 10 yıllık genel başkanlarının intikamını aynı yöntemlerle almaya kalkışsalar, ülkemiz bugün nasıl bir ortamda olurdu?"!

(22 Temmuz 1981 — TKP'nin Sesi)

MİT masumdur

Menşevikler yaldızlı bir evrim geçiriyorlar. Anti-emperyalist, anti-faşist savaşımına davet etmedikleri burjuva örgütü kalmadı. Bu konuda başarılı bir öncülük yürütüyorlar.

CHP, MSP, samimi müslümanlar, kandırılmış MHP'liler, yurtsever generaller, ulusal ordudan sonra, şimdi de MİT'in anti-CIA ulusal kanadı, ilerici yurtsever ajanlar!

"MİT içindeki gerici çevreler..."

(TKP'nin Sesi, 3. 8. 1981)

TKP EŞGÜDÜM KOMİTESİ

BİLDİRİ

Türkiye Komünist Partisi Eşgüdüm Komitesi olağan toplantısını yaptı.

Toplantıda Türkiye'deki genel durum değerlendirildi ve örgütün çalışmaları ele alındı. Partimizde ortaya çıkan yeni gelişmeler görüldü. Menşevik yönetimin, her geçen gün katmerleşen ihaneti hakkında öteki komünist partilerine doğrudan bilgi iletmenin önemi üzerinde duruldu ve bu yolda atılan adımlar gözden geçirildi.

Ülkemizde yaşamın gerçekleri faşist diktatörlüğün demagogilerini kısa sürede açığa çıkarıyor. Aylarca sürdürülen "demokrasiye dönüş" propagandasından sonra ortaya çıkan kurucu meclis sahtekarlığı, kimseyi kandıramayacak niteliktedir. Faşist cuntanın en küçük, göstermelik bir halk oylamasına bile başvuramaması halktan korkusunu yansıtıyor.

Faşist diktatörlüğün halkçı güçlere azgın saldırıları da aynı korkunun yansımasıdır. DİSK yöneticilerinin idam istemiyle yargılanmaları, sendikacıların, demokratların sözde kaçarken vurulmaları, idamlar, işkenceler, Kürdistan'da ve büyük kentlerde ardı kesilmeyen operasyonlar, yüzlerce yasak getiren faşist iktidarın yine de yarına güvenle bakmadığını gösteriyor. Ne var ki, faşist diktatörlük özellikle de bu saldırılarıyla rüzgâr ekliyor, fırtına biçecektir.

Faşist iktidarın saldırıları

son aylarda partimiz üzerinde yoğunlaştı. Buna rağmen, TKP'nin Leninci örgütleri yalnız düzenli çalışmayı sürdürmekle kalmıyorlar, örneğin Yaz Taarruzu'nda, geçen yıldan daha başarılı bir sınav veriyorlar.

TKP EK, bugüne dek Leninci örgütlerin gelişmesinin genel olarak başarıyla sürdüğünü, tutuklamaların kopukluk yarattığı birkaç örgütte de sorunların kısa sürede giderildiğini ve giderilmekte olduğunu görüş birliği içinde vurguladı. EK ayrıca örgütsel işleyişe ilişkin bazı konuları görüştü ve karar altına aldı.

Partimizin, uzun süredir ezici çoğunluğunun görüşlerini yansıtmayan, meşruluğunu çoktan yitirmiş sahte yönetimi, cuntanın anti-komünist olmadığını yaydı, cuntaya övgüler yağdırdı. Atatürkçülüğe iyice sarıldı. Bu yüz kararı konumuyla cuntaya yardımcılık işlevi görüyor.

Sahte yönetimin göstermek istediğinin tersine, azılı anti-komünist, faşist olan cuntanın son aylardaki saldırıları, yine de Türkiye'de partinin bütününe yöneldi. Türkiye'de çok sayıda partili tutuklandı, çoğu da örgütsüz kaldı. Bu yoldaşlarla tabanda yakın ilişkiler gelişmektedir. TKP EK, tüm partililerin önüne bu tutumu kesin ve ivedi bir görev olarak koymaktadır.

Bu arada parti içinde keskin bir dönüş oldu. Bilen ve Berlin dörtlüsü "resmi" yönetimi tam ele geçirdiler. Bunların izlediği çizginin artık düpedüz cunta kuyrukçuluğuna kaymasıyla, öteki guruplaşmalar, *Partizan*, H. Erdal, bazı Avrupa yöneticileri "solda" kaldı. "Resmi" yönetim tasfiyecilik silahını şimdi bu kesimlere çevirdi.

Bu durum, Lenincilerin bundan çok önce yaptıkları değerlendirmenin doğruluğunu kanıtıyor. Ortaçılar sağ ile birlikte Lenincileri tasfiyeye kalkıştığında, bu silahın kendilerine karşı döneceği söylenmişti. Şimdi döndü ve ilkelerde orta yolculuğun iflasını somut olarak belgeledi. Böylece bu guruplaşmaların önünde yeni bir yol ayrımı belirdi.

Bu yol ayrımı yoldaşların doğruyu seçmeleri için yeni ve son bir olanaktır. Olanlardan ders çıkardıkları, doğruyu seçmeye yöneldikleri ölçüde bundan partimiz yararlı çıkacaktır. Yoksa, bu yeni durumda guruplar arasında yoğunlaşan çatışma, bütünüyle, olgunlaşan oportünizmin fraksiyonculukta attığı bir "ileri" adım,

bir çürüme göstergesi daha olmaktan öteye gidemeyecektir.

Komünistlerin, çok önemli görevler, ağır sorumluluklarla karşı karşıya olduğu şu dönemde, partimizin sahte yönetimi utanç verici bir siyaset izlemektedir. Son sıralarda MHP davasını ana siyasal konu olarak seçen ve faşist cuntayı anti-faşist göstermeye, "ilerletmeye" çalışan sahte yönetim, Kemalizme yağdırdığı övgülerle de burjuva ideolojisinin güçlenmesine yardımcı olmaktadır. Burjuvaziye, faşist cuntaya böyle bir tutum alan yönetim, parti içindeki ilişkilerde ise komünist morali ayaklar altına alan akıl almaz yöntemler uygulamaktadır.

TKP EK bu pislik yuvasının iç yüzünü tüm komünist partilerine duyurmanın önemini vurguladı ve bu yolda atılan ve atılacak adımları gözden geçirdi.

Tanklarla gelen devrimle gitmelidir.

Geleceği TKP'miz kurmalıdır.

TKP Eşgüdüm Komitesi
28 Temmuz 1981

Duyuru

TKP II. Leninciler Konferansı kararlarının merkez organda yayınlanmasından bu yana, hiçbir il komitesi kararların onaylanmaması yönünde görüş belirtmedi. Konferans'ın Açıklaması gereğince, TKP Eşgüdüm Komitesi, kararların bağlayıcılık kazandığını tüm parti örgütlerine duyurur.

İstiklal Marşı'na hayır Enternasyonal'e evet

Kerem Korkut

Sekiz Ağustos ODTÜ eyleminin üzerinden iki yıl geçti. Türkiye halkları bu eylemin yıldönümünü faşizm altında karşılıyor. Halkımız, işçi sınıfımız ODTÜ eylemini unutmadı. Komünistler, devrimciler faşizmin ağır işkence ve eziyetlerine karşın bugün hapisanelerde, İstiklal Marşını okumaya karşı çıkıyorlar. ODTÜ eylemi, devrimci durumda devrimci, katıksız komünist eylemin unutulmaz bir örneği olmakla kalmadı. Türkiye devrim hareketinde burjuva toplumu düzenine yiğitçe başkaldırışın bir simgesi oldu.

Burjuvazi de ODTÜ eylemini unutmadı. Cuntanın bildirilerinden tekeli basın sayfalarına dek her yerde "İstiklal Marşına karşı Enternasyonal'i söyleyenler"den sık sık söz ediliyor. Bu eylem burjuvaziye öylesine derinden vurdu ki, Oniki Eylül'den sonra yakalanan devrimcilere İstiklal Marşını okutmak cuntanın baş uğraşlarından biri oldu.

Bu yazımızda ODTÜ eyleminin bize ışık tutacak en önemli derslerine değineceğiz.

Devrimin Yolu

ODTÜ eylemi, devrim hareketinin gerilediği bir döneme rastlar.

1976 1 Mayıs'ı, yığınsal DGM direnişi, Profilo barikat savaşları ile sürekli bir yükselme eğrisi izleyen devrim hareketi 1977 1 Mayıs'ında en yüksek noktasına ulaşmıştı. "1 Mayıs 1977'den sonra iki yol vardı. Ya ... yığın savaşımını yükseltmek ve seçim propagandasını buna bağlı kılmak, ya da yığın savaşımını yükseltmeden sandıktan çıkacak "ilerici" hükümet bekleşiğine girmek" (E.Engin, *İşçinin Sesi*, Sayı: 157, s.13).

TKP yönetimi ikincisini seçti. 1978 yılı yığın savaşımı-

nın reformizmin etkisi ile boğulduğu bir duraklama, gerilemeye başlangıç yılı oldu. "TKP'ye Özgürlük" belgisi ortalığı sardı, burjuvaziden özgürlük dilenciliğine çıkıldı. Devrim hareketi güçten düşmeye başladı. "... örgütlü güçler açısından karşı-devrim ağırlık kazanmaya başladı, ama nesnel koşullar, devrimci durum ilerliyordu, yığınlarda sürekli devrimci potansiyel biriktiriyordu." (E.Engin, *İşçinin Sesi*, sayı:157, s.13)

1979 1 Mayıs'ı bu gidiş içinde kutlandı. 1 Mayıs 1979'u geri bir adıma dönüştürmek için oportünizm ve sosyal-demokrasi tüm güçlerini ortaya koydular. 1 Mayıs İzmir'de, burjuvazinin kabul sınırları içinde kutlandı. "Ülkede nesnel koşulların biriktirdiği devrimci potansiyel ile hedef gösteren örgütsel odaklar arasında diyalog koptu" (E.Engin, *İşçinin Sesi*, sayı: 157, s.14).

Sekiz Ağustos 1979'da yığınlardaki devrimci potansiyel küllenmeye terk edilmemiş durumdaydı. Devrimin yolu, bu potansiyeli ayağa kaldırmaktan; kendini dayatan iktidar sorunu doğrultusunda hareketlendirmekten; burjuvaziye karşı savaşta daha üst biçimlere geçmekten; çarpışmalardan, barikatlardan, silahlı ayaklanmaya hazırlanmaktan geçiyordu.

Sekiz Ağustos devrimin yolunu gösterdi. "Bu eylem birkaç bin kişinin katıldığı, dolaısıyla ülke çapında düşünüldüğünde küçük çapta bir eylemdir. Önemi sayısından gelmiyor. Bu eylem burjuvaziye ve oportünizme karşı, "solcu"luğa karşı devrim hareketimizin kıran kırana uzlaşmasız bolşevik yoldan ilerleyişini simgeliyor. ODTÜ eyleminin tarihsel önemi buradadır!" (R.Yürükoğlu, *İşçinin Sesi*, sayı:103, s.2).

ODTÜ eylemi yalnızca devrimin yolunu göstermekle

de kalmıyor, yarattığı etkiyle, kendisine yönelen "anti-komünist haçlı seferi" ile, bu yolun olanaklı olduğunu, gerçekçi olduğunu da kanıtlıyordu.

Daha sonraki dönemde devrim hareketi bu yola girme yolunda atılımlar yaptı. İzmir ayaklanması, Fatsa, Tarsus çatışmaları bu atılımların en önemlileriydi. Ama bunlar hep tekil atılımlar olarak kaldı. Yığınları saramadı, ülkeyi baştan başa kucaklayamadı. Sonuçta burjuvazi konumunu, üstünlüğünü gidecek pekiştirdi ve faşist darbe geldi.

İşte, ODTÜ eylemi, 1977'den sonra başlayan ve 1980'de faşist darbeye devrimci durumun bastırılmasına kadar uzanan bu gerileme döneminde gerçek devrimci yolu, eylem alanında ilk kez gösteren, simgeleyen bir eylemdir.

Devrimci durumda doğru eylem

Kapitalist toplumda burjuva ideolojisi egemen ideolojidir. Proletarya burjuva ideolojisi-ne karşı savaşmadan, onun halk yığınları üzerindeki etkisini kazmadan devrimi yapamaz. Burjuva ideolojisi yüz yıllardır süregelen, zaman içinde yığınların içine işlemiş, derin köklere sahiptir. Bir çeşit alışkanlık durumuna gelmiş, yığınlar tarafından adeta "mutlak" şeylermiş gibi benimsenmiş izleri vardır.

Devrimci durum, burjuvazinin ayaklarının altındaki toprağın kaymaya başladığı dönemdir. Burjuvazi erkini koruyabilmek için burjuva ideolojisinin sinsi taşıyıcıları olan burjuva değerlerini kullanarak yığınları burjuva ideolojisinin etkisi altında tutmaya çalışır. Yığınların savaşımını güdük, reformcu bir savaşıma indirgemeye zorlar. Mars, bayrak gibi değerler bunlar arasında başta gelenlerdir. Bunu anlamak için

1960'lardan günümüze kadar olan dönemi kısaca gözümüzün önüne getirelim.

İşte bu nedenledir ki, yığınların içine işlemiş burjuva değerlerini altüst edecek, devrimci durumda tüm toplumu derinden sarsacak, doğru eylemler çok önemlidir. ODTÜ eylemi böyle bir eylemdir. Burjuva toplumunu doğrudan karşısına almıştır. Böylece hem yönetemezlik içinde kıvranan tekeli burjuvaziye ve onun devlet aygıtını derinden sarsmış, hem de halk yığınlarının bilinçlendirilmesinde önemi ölçülmez bir işlev görmüştür. "ODTÜ'de devrimciler, Kürt demokratları, komünistler ne yaptılar? Lenin'in öğüdünü tuttular. Derin bunalm dönemlerinde, devrimci durumda yığınlarda "şok" etkisi yapacak, onların içine sızdırılmış burjuva değerlerini sarsacak, özünde de biçiminde de doğru çarpıcı eylemler gerekir dediler. Yığınların önüne geçip korkusuzca uyguladılar. Sonuç hiçbir durağan kafanın anlayamayacağı denli büyük oldu. Doğru devrimci çizgi yiğit militanların, halk savaşçılarının gönlünde yer tuttu. ODTÜ eyleminin tarihsel önemi buradadır" (R.Yürükoğlu, *İşçinin Sesi*, sayı:103, s.2).

Burjuvazi İstiklal Marşı'na yiten saygınlığını yeniden kazandırmak için her yola başvurdu, başvuruyor. Ama olaylar her gün kanıtıyor ki bu unsurların halk yığınlarının gözünde eski saygınlığını kazanması mümkün değildir. İşçi sınıfımız, halkımız öntümüzdeki yeni devrimci durumda burjuvazinin bu noktaları kullanarak yürüteceği propagandaya karşı daha önceden bir tanışıklık kazanmış olarak savaşımını sürdürecektir.

Sonra, bugün İstiklal Marşı'na karşı tavır yalnız Leninçiler için değil tüm devrime gönül vermiş unsurlar için burjuva toplumuna başkaldırışın bir simgesi haline gelmiştir. Tek başına bu bile hem devrimci durumda burjuva değerlerini sarsıcı, doğru-çarpıcı eylemin önemini, hem de ODTÜ eyleminin biçimiyle özyle güzel seçilmiş böyle bir eylem olduğunu göstermeye yeter.

(Devamı 6. sayfada)

(Başarafa 5. sayfada)

Burjuva ulusçuluğu Proleter Enternasyonalizmi

ODTÜ eyleminin önemli bir özelliği de burjuva ulusçuları, Türk milliyetçileri ile proleter enternasyonalistlerini yığınların gözünde gün ışığına çıkarmasıdır.

Türkiye devrim hareketinde proleter enternasyonalizmi adına ortaya çıkan iki yaygın eğilimden birincisi oportünistlerin "proleter enternasyonalizmi"dir. "Sosyalist sisteme karşı Leninci tavır" diyerek kapitalist olmayan yol tezini Türkiye'ye uyarlamaya çalışma, barış siyaseti adına Türkiye devriminden yan çizme gibi en uç noktalara varan bu eğilim kısaca proleter enternasyonalizminin şablonculuk-şakşakçılık düzeyine indirgenmesidir. Oportünistler, "Türkiye ile komşu sosyalist ülkeler arasında dostça ilişkiler" kurulmasının öneminden dem vurarak, komünistliği Atatürkçülük: kuyrukçuluğuna, bayrağa ve İstiklal Marşı'na sahip çıkma düzeyine düşürdüler. Komünist Partisini İttihat-Terrakki Cemiyeti haline getirdiler.

İkinci yanlış eğilim de "solcu"ların anlayışıdır. Her ağzını açtığına söze "Kamboçya, Vietnam, Angola..." diye başlayan ve proleter enternasyonalizmi görevini böylece yerine getirdiğini sanan lafbeciliğidir. TKP oportünistlerini şablonculukla suçlayan "solcu"lar bu suçlamayla kendilerini temize çıkarttıklarını sanıyorlar. Gerçekte kendilerinin "halk savaşı", "siyasallaştırılmış askeri savaş stratejisi" tezlerinden daha âlâ şablonculuk olamayacağı gerçeğini gizleyemezler. Aynı şekilde söze gelince bol bol burjuva ulusçuluğuna lanet okuyorlar, Kürdistan üzerine nutuk çekiyorlar. Ama işe gelince, dün ODTÜ eyleminde bugün Kemalizmle mücadele konusunda ve genelde Kürt sorununda gördüğümüz gibi, kaçanla-uçan kurtuluyor diyerek toz oluyorlar. "Keskin devrimcilik"leri sönmüyor.

Her iki eğilimin de özü aynıdır. Bu, proleter enternasyonalizmi değil, küçük burju-

va milliyetçiliğidir. Menşeviklerin ve "solcu"ların proleter enternasyonalizmi anlayışı bu özün iki ayrı biçimde yansımasıdır.

"ODTÜ eylemi, bir sürü dehşetli sosyalist gurubun ve ilerici maskesi takmış ama aslında İttihat-Terakki artığı Türk milliyetçisi olan oportünistlerin gerçek yüzünü yığınlara gösterdi. Leninci çizgiyi çekti çıkardı. ODTÜ eyleminin tarihsel önemi buradadır" (R. Yürükoğlu, *İşçinin Sesi* Sayı: 103, s.2).

ODTÜ eylemine karşı ko-yu bir burjuva ulusçusu kampanya başlatıldı. Türk ordusunun komutanları, burjuva partileri, burjuva basını, oportünistler ve "solcu"lar, hepsi de bu kampanyaya katıldılar. Er meydanında bir tek komünistler, gerçek proleter enternasyonalistleri kaldı.

O gün ODTÜ eylemine karşı tavırda barikatın iki yanında yer alanlarla bugün Kemalizmle savaşım konusunda barikatın iki yanında yer alanların aynılığı hiç de şaşırtıcı değildir.

İşçi sınıfı ve küçük burjuvazi

Burjuvazinin iktidarının alaşağı edilmesi yalnızca proletarya tarafından gerçekleştirilebilir. Varlığının ekonomik koşulları bu sınıfı bu göreve hazırlar, bu görevi yerine getirmek için gerekli olanağı ve gücü sağlar. Burjuvazi küçük burjuvaziyi parçalar, çözer, yıkar, yeniden üretir ve bağımlılaştırırken, proletaryayı biraraya getirir, birleştirir ve örgütler. Büyük ölçekli üretimde oynadığı ekonomik rol nedeniyle yalnızca proletarya tüm çalışan ve sömürülen yığınlara öncülük yapmaya yeteneklidir.

Çoğu durumda proletaryadan daha fazla sömürülenlerine, baskı altında tutulmalarına ve ezilmelerine karşın küçük burjuva yığınlar kendi kurtuluşları için bağımsız bir savaş verme yeteneğine sahip değillerdir. Küçük burjuvazi, ilk olarak, geleceğe değil, geçmişe ait bir sınıftır. Küçük burjuvazi feodalizmden kapitalizme ilk geçiş dönemindeki "burjuvazi"dir. Embriyonik aşamadaki "burjuvazi"dir. Küçük burjuvazi-

nin kendi durumunu iyileştirmek için giriştiği her çaba tarihin tekerleğini geri döndürmeye yöneliktir. Bu nedenle küçük burjuvazinin geleceğe dönük, toplumsal-ekonomik yasalara uygun bağımsız bir teori yaratması ve bağımsız bir savaşım vermesi nesnel olarak olanaksızdır. İkinci olarak, kapitalist toplumda küçük burjuvazi ara bir sınıftır. Kendi üretim araçlarının sahibi olması nedeniyle burjuvaziye yanaşmasının, kendi emeğiyle geçinmesi nedeniyle de proletaryaya yanaşmasının nesnel bir tabanı vardır. Herhangi bir durumda küçük burjuvaziyi belirleyen bu iki yönün birlikteliğidir. Bu nedenle küçük burjuvazi bağımsız bir teori yaratamaz, bağımsız bir savaş veremez. Bütün küçük burjuva teoriler ve küçük burjuvazinin siyasal tutumu iki temel sınıf arasındaki yalpalamalar, arayışlar ile belirlenir.

Bizim gibi ülkelerde proletarya, nüfusun büyük çoğunluğunu oluşturan ve sömürülen yığınlar arasında bulunan küçük burjuvaziyi kazanmadan devrimi gerçekleştiremez. Ama küçük burjuvazi ile birlikte sağa-sola yalpalayarak da devrim hiç gerçekleşemez. Proletarya her durumda kendini küçük burjuva duygu ve düşüncelerden soyutlamalı, onun yalpalamalarını etkisiz kılmalı, ona öncülük etmelidir.

ODTÜ eylemi bunu Türkiye somutunda bir kez daha kanıtladı.

ODTÜ eyleminin ardından küçük burjuvazinin her türlü reformist ve devrimci akımları (menşevikler, TİP, Maocular ve "solcu"lar) burjuvazinin safında yer aldılar. Zor anda burjuvaziden özür dilediler, eyleme saldırdılar. Eylemi yanlış görseler bile bu eylemi gerçekleştiren yiğit devrimcileri burjuvaziye karşı korumadılar. Bu, küçük burjuvazinin kaypaklığını, devrimin zor ve çetin gelişme döneminde nasıl burjuvaziye yanaştığını gösterdi.

O gün küçük burjuvazinin yalpalamasına boyun eğilseydi, bu, devrimin yenilgisini yakınlaştırmaktan başka bir işe yaramazdı. Devrim gene-

yenildi. Ama proletarya yeni devrimci durumda daha avantajlı olmasını sağlayacak önemli bir artı puanı hanesine yazdı.

Leninci örgütlenme açısından

Yürükoğlu yoldaşın *Üçüncü Program ve Görevlerimiz* adlı kitabında yazdığı gibi, Leninci çizgi ile oportünist çizgi arasındaki ayrımların tarihi ta TKP'nin yeniden yaşam bulmaya başladığı döneme dek uzanır. Geçen dönem içinde Leninci çizgi bir yandan kendi yetişkinliğinin elverdiği ölçüde partiyi doğru hatta çekmeye çalışırken, öte yandan da sürekli geliştirdi, olgunlaştı. Bu süreç 1979 yazının başlarında Lenincilerin açık savaşıma geçmesine dek sürdü.

"Devrimci teori olmadan devrimci hareket olmaz". Ancak bu genel doğrudan kalkarak "doğru ideoloji ne yaparsa yapısın yığınları kazanır" gibi bir sonuca ulaşılamaz. İdeolojisi doğru bile olsa, o siyaset kendini sınıf savaşımı arenasında ortaya koyamıyorsa, önü tıkanır, yığınlara ulaşamaz. Bunun nesnel bir tabanı da vardır. Burjuvazi halk yığınlarını bilinçli olarak geri bırakır. Bu, halk yığınlarının kendi uzun erimli, gerçek çıkarlarını, bu çıkarları kimin savunduğunu okuyarak, ideolojiyi öğrenerek kavramasına büyük bir engeldir. Ayrıca binbir türlü siyasal akımın hepsinin de halk yığınlarının adına konuşuyor olması, bu durumu daha da güçlendirir. Bu ortamda, siyasete gözünü açan yığınların ilk anda kimin ne dediğine değil, kimin ne yaptığına bakması kaçınılmazdır.

ODTÜ eyleminin bir tarihsel önemi de buradadır. "ODTÜ eylemi sonucunda, Leninci çizgi karşısında gericiyle, Türk milliyetçisiyle, burjuvazisiyle, sahte devrimcisiyle geniş bir cephe oluştu. Bu çok iyi birşey oldu. Son yıllarda ideolojik düzeyde kendini tüm öteki akımlardan ayıran Leninci çizgi, sınıf savaşımının harında da ayrıldı" (R. Yürükoğlu, *İşçinin Sesi*, sayı:103, s.3).

Açık ideolojik savaşım TKP içindeki ve dışındaki birikimin devrimci ideolojije

yönelmesini getirdi. ODTÜ eyleminin ardından devrime gönül vermiş TKP içindeki ve genel olarak devrimci hareketteki unsurlar hızla Leninci saflara akmaya başladılar. Daha sonraki eylemlerle iyice güçlenen bu gelişim Lenincilerin kısa zamanda herkesçe sayılan bir hareket olmasını getirdi. Faşist darbe geldiğinde henüz bir yıllık açık ideolojik savaşın tarihi olan Leninci hareketimiz en güçlü devrimci hareketlerden biri olmuştu.

Kadroların yetişkinliği

“ODTÜ’de Leninciler korkusuz çıkışlarıyla yeri ve zamanı doğru seçilmiş Leninci yöntemlerin yığını nasıl anında sarabildiğini kanıtladı. Kadrolarda niteliğin önemini gösterdi” (R. Yürükoğlu, *İşçinin Sesi*, sayı:103, s.2).

Savaşımın başında Yürük-oğlu yoldaş “savaşımın sonunu kadrolar belirleyecek” demişti. Yaşadığımız olaylar bu sözün doğruluğunu defalarca kanıtladı. Bu söz, yalnızca öncü kadrolar için değil, her düzeyde doğrudur, geçerlidir.

Ne kadar iyi örgütlenmiş olursa olsun, ne kadar iyi bir iletişim ağı kurmuş olursa olsun, bir hareketin yönetim kadrosu en küçük birime dek her alandaki sorunları, olanakları tam olarak bilemez. Bile bile sınıf savaşımında sıkça rastlanan öyle anlar vardır ki, herşey o anda, orada, oradaki kadrolara bakar. Devrimci durumda bu çok daha önemlidir. Devrimci durumda, ulus çapında krize yaklaşıldıkça daha da artan ölçüde, tek tek kadroların kişisel inisiyatif kullanabilmeleri, o anda, o yerde, isabetli ve cesur karar verebilmeleri gerekir.

ODTÜ eylemi bunun önemini açıkça göstermiştir. O anda, orada karar verilmek zorundaydı. Karar verecek olanlar oradaki sorumlulardı. Verdikleri karar toplumu altüst etti, çok önemli sonuçlar doğurdu.

Eylemin ardından bazıları, “eylem özünde doğru ama yeri ve zamanı yanlış” gibi sözler geveledi. Bu, işçi sınıfımızın gelişimini, bilinç düzeyini doğru değerlendirmeye

na taşıdığı önemi gösteriyor. İşçi sınıfımız henüz gençtir, bilinç düzeyi çok çok yüksek değildir. Bu doğru. Ama Türkiye işçi sınıfı 10-15 yıl önceki, 15-16 Haziran’da Türk bayraklarıyla ayaklanan işçi sınıfı da değildir. Eğer o dönemlerde böyle bir eylem olsaydı, eylemi yapanlar belki de linç edilirdi. Ama 1979’da bırakalım böyle bir olayı, tersine işçi sınıfımız komünistleri bağrına bastı. Burjuvazi açtığı anti-komünist haçlı seferiyle yalnızca küçük burjuvazinin kaypak siyasal sözcülerini korkutabildi. Halk yığınlarından eyleme karşı en küçük bir yığınsal tepki gelmedi. Demin de söylediğimiz gibi daha sonra Maden-İş kongresinde Enternasyonal’in okunması (o sırada burjuvazinin karşıt propagandasının ne denli ayyuka çıkmış olduğunu hatırlarsak), tersine işçi sınıfımızın eylemi benimsediğini gösterdi.

Bu ders bütün yoldaşlar için büyük önem taşıyor. Şüphe yok ki, her düzeyde kadrolarımız sürekli ileriye yol alıyor. Bunu daha da güçlendirmek, ideolojik yönden kendimizi daha fazla eğitmek, illegal çalışmada daha ustalaşmak, bugün özelliklikle ön plandadır.

ODTÜ eyleminin ikinci yıldönümünde gençlik hareketi

ODTÜ eylemi halkımızın yığıt gençliğinin eylemidir. Bu şanlı eylemin ikinci yıldönümünde gençlik hareketi açısından da kısa bir değerlendirmeye yerinde olur.

1960’larda işçi sınıfının öncülüğü açık ya da gizli olarak reddediliyordu. O zamanın gençlik hareketi bir yandan henüz Kemalizmin izlerini geniş ölçüde taşıyordu, öte yandan da komünist partisinin eksikliği nedeniyle işçi sınıfı hareketinden tümüyle kopuktu.

Devrimci durumla birlikte işçi sınıfı savaşımında ağırlığını koymaya başladı. 15-16 Haziran ayaklanması işçi sınıfının öncülüğü üzerine tartışmalara son verdi. 1977’lere dek olan süreç, komünist partisinin önderliği altında gençlik hareketinin işçi sınıfı savaşımına

verdiği desteğin önemini gösterdi. TKP hızla güçlenirken, gençlik hareketi de daha ve daha geniş ölçeklerle komünist partisine akmaya başladı, onun etrafında birleşti. 1974’de İGD yoktu. Ama 1977-1978’de Dev-Yol ve HK ile birlikte gençlik içindeki üç büyük örgütten biri oldu. Aynı dönem içinde 1 Mayıs’larda, DGM direnişlerinde, gençlik işçi sınıfının yanında saf tuttu.

Daha sonraki dönem, oportünistlerin devrim hareketine ihanetlerinin sonucu, gençliğin giderek komünist partisinden uzaklaşması dönemidir. Alan yeniden “solcu”lara kaldı. Gençlik içinde işçi sınıfına ve komünist partisine karşıt eğilimler, duygular güçlendi. Leninciler zamanın tanıdığı olanaklar ölçüsünde, güçleri yettiği kadar bu gelişimi tersine döndürmeye çalıştılar.

Bütün bu dönemden çıkarılacak iki önemli sonuç vardır: *Birincisi*, gençlik hareketi ancak işçi sınıfının devrimci savaşımındaki öncülüğü altında gerçekten önemli ve anlamlı bir güçtür. Siyasi olarak gençlik hareketi işçi sınıfı hareketine bağımlı olmak zorundadır. *İkincisi*, gençliğin savaşımını işçi sınıfının savaşımına bağımlı kılmak, ancak doğru ideoloji ve doğru siyaset ile yönlendirilen gerçek bir komünist partisinin önderliği ile olanaklıdır.

Cuntanın gelişile gençlik hareketinde de önemli değişimler oldu.

Cunta daha ilk günden başlayarak gençliğe, özellikle de öğrenci gençliğe saldırdı. Okullar toplama kamplarına çevrildi. Binlerce genç işkenceciye geçti, hapishanelere tıkıldı. Gençliğin her türlü örgütlenme hakkı, demokratik kazanımları yok edildi. Gençliği baskı altına alma çabalarının bir parçası olarak cunta öğrenci ve öğretmenleri okullardaki olaylardan sorumlu tutan yapılar geliştirdi. Faşist korporatif toplum düzenine ulaşmada bu yapıları kullanıyor. Üniversitelerin zaten güdük olan özerklikleri kaldırıldı. Tüm öğrenim kurumları “Millî Eğitim Vakfı” isminde bir kurumun denetimine bırakılıyor. Finans-kapital gençlik üzerinde dört

dörtlük bir denetim kurmayı amaçlıyor. Eğitim programlarının daha da gericileştirilmesi cuntanın uygulamaları içindedir. Cunta bir yandan da gençliğin gönlünü kazanmaya çalışıyor. Geçmiş dönemde devrimci savaşımında aktif şekilde yerini almış genç yığınlar içinden kendisine taban oluşturmak için gençlik sorunlarına “eğiliyor”. Rektörler, “üniversitelerimize daha fazla öğrenci alabiliriz” diye açıklamalar yapıyor; bazı üniversitelerin kapasitesi iki katına çıkarılıyor. Fırsat eşitsizliğini gidermek amacıyla özel dersanelerin yasaklanması düşünülüyor. *Tercüman*’da Rauf Tamer gençliğin sorunlarından dem vuruyor, fırsat eşitsizliğinin varlığından yakınıyor. Evren, Çankaya köşkünde öğrencileri ağır-layarak, “aralarına sızabilecek mikroplara karşı” uyarıyor.

Bunlar cuntanın gençlik hareketinin kazanımlarını yok etmeye, gençliği faşizmin tabanı yapmaya çalıştığını gösteriyor. Öte yandan cuntanın gençlikten korkusunu da anlatıyor.

Gençlik örgütleri genel olarak dağıldı. Yapıları ağırlıkla gençliğe dayanan “solcu” akımlar yedikleri darbelerle kısa zamanda sestem-soluktan kesildiler.

Oportünistler cuntadan darbe yemeden önce, cunta kuyrukçulukluğundan yok oldular.

Leninciler cuntaya karşı hazırlıklıydı. Buna karşın onlar da darbeler yediler. Ama Leninciler dağılmadılar. Kayıplarını gidererek, eksiklerini kapatarak çalışmalarını sürdürdüler, sürdürüyorlar. Ülke içinde çalışma yürüten tek siyaset Leninizmdir, gençlik içinde tek çalışma yürüten hareket de Leninci gençlik hareketidir.

Bu arada, devrimci durumda yüksek bir politasyon düzeyine ulaşmış, devrimci savaşımına aktif katılmış binlerce, onbinlerce genç ne durumdadır? Bir kısmı siyaseti bıraktı, tövbe etti. Bir kesim hapishanelerde. Bir kesim hala yapabildiği kadarıyla çalışıyor. Ama geniş, çok geniş bir kesim çalışma yapıyor. (Devamı 8. sayfada)

(Baştarafı 7. sayfada)

mak istiyor ama tutunacak bir dal bulamıyor. Ya da dışa karşı çalışma yapmak istemiyor görünüyor, ama öte yandan da kendi kendisi ile cebelleşiyor. İçinde yanan ateşi söndüremiyor.

Leninci gençlik hareketi bu durumu değerlendirmelidir. Yavan günlük çalışma bugün büyük önem taşıyor. Bugün geniş gençlik yığınlarını peşinden sürüklemek gerçekçi bir hedef değildir. Ama yarın gençlik yığınlarını, onbinleri eyleme sürececek gücün kim olacağı bugünkü çalışmayla sıkı sıkıya bağlıdır. 12 Mart sonrasını hatırlayalım. 1973'ün sonlarında, sonradan gençlik hareketinin merkezi olmuş üniversitelerde bile devrimcilerin sayısı parmakla sayılabilecek kadar azdı. Bunlar da ya 12 Mart döneminde kendini korumuş birkaç kişi, ya yurt dışından dönenler, ya da hapisneden çıkanlardı. Daha sonraki yaklaşık on yıllık dönemde gençlik hareketi içinde siyasal akımların etkinliğini belirleyen de büyük ölçüde bu kadrolar oldu.

Bugün birçok siyasal akım, gençlik içinde çalışma yapamaz durumdadır. Ama aldanmayalım. Yarın koşullar biraz iyileşmeye başlayınca bunların birçoğu yerden fıskırırçasına ortaya atılacak. Eğer o gün siyasete uyanacak yığınları komünist harekete yönlendirecek kadroları bugünden çıkartabilir ve yetiştirebilirsek, gençliğin komünist olmayan kanallara akması tehlikesini baştan önlemiş olacağız. Bugün gençlik içinde yığın çalışmasının hedefi budur.

Bugünün bir de yanını var

ODTÜ eylemi hem dersleri bize ışık tutuyor, hem de bir esin kaynağı oluyor.

Burjuvazi eylemin acısını çıkarmak için varsın devrimciler işkence uygulasin, baskı yapsın. Eylemi halk yığınlarına unutturabilmek için varsın şatafatlı İstiklal Marşı törenleri düzenlesin. Bugünün bir de yanını var. Halkımızın gürtesiyle Enternasyonal'i haykırarak, burjuvazinin devletini paramparça edeceği günler uzak değildir.

“Evren paşanın kahramanları!”

Hatice Duman, İstanbul

“Evren paşanın kahramanları!” Bu sözler İstanbul'da bir fabrikadaki işçilerin anonim ürünüdür. DISK'e bağlı bir sendikanın örgütlü olduğu bu fabrikada, işçiler espri konusu yaptıkları bu deyimle düşünce ve duygularını, tüm yasaklamaların arasından çok güzel yansıtıyorlar.

Vardiyalı çalışılan işyerinde, hafta tatilinde çalışmak, sözde, işçinin rızasına bağlıdır. Bu, 1979'da yapılmış olan ve yenisi YHK'dan çıkmadığı için “geçerli” olduğu MGK'ca söylenen sözleşmeyle hükme bağlanmıştır. Ne var ki, hafta tatilinde çalışmayan işçiye bağırırken, ünite şefine işçi hakkı, sözleşme, iş yasa... viz geliyor. Şef, “hafta tatilinde çalışacaksın, yoksa dışarda iş bol” diye bağırıp, burnu havada, aklınca kendinden emin uzaklaşıyor. Arkasından işçilerden biri konuyu bağlıyor: “Evren paşanın kahramanları”.

Ertesi gün, kadronun yetersizliğinden söz açan işçiler, teknik bilgisi yeterli, hem de 14-15 yıllık işçi olan bir elemanın neden üniteye kadroya alınmadığını şefe sorunca, şefin yanıtı “izahat yok” oluyor. “İzahat yokluğu”nun nedeni çok kolay “izah” edilebiliyor: Alınması önerilen işçi, DISK'e bağlı sendikanın işçi temsilcisiydi. Bunun daha neresi izah edilsin?

Fabrikada bu tür irili ufaklı her olayda üç sözcük ortaya atılıyor. Eskiden menüye sendika hazırlarken, şimdi bulgurla fasulyeden geçmiyor. İşte sana “Evren paşanın kahramanlıkları!”

Ünite şefleri, mühendisler oraya buraya cakalı bir biçimde emirler yağdırıyorlarsa, işçilerden biri bunların 12 Eylül'den önce gece vardiyasında fabrikanın dış kapısından bile geçemediklerini, gündüz ise duvardaki yazıları görmemek için başları öne eğik yürüdüklerini hatırlatıyor. Başka biri atılıyor: “Ne

olacak, Evren paşanın kahramanları!”

Türkiye'de bu yaz, son yılların yazlarına benzemiyor. İşçiler daha düşünceli. Ancak bu gözlemin altında Konferansımızın yaptığı uyarı kendini somutta hatırlatıyor: Dağınıklığı önce düzenli geri çekilise döndürmek, durdurmak ve saldırıya hazırlanmak. Geçmişin devrimci geleneklerini canlı tutmalı, bunun belleklerde bir “hoş seda” olarak kalmasının önüne geçmeli, onu geleceğin itici motor gücünün bir parçasına dönüştürmeliyiz. 1 Mayısardan, İzmir ayaklanmalarından halk devrimine uzanan canlı köprüler kurmalıyız. İşçiler nasıl 15-16 Haziranları, 1 Mayısları, elde silah gece nöbetlerini, barikat savaşlarını, fabrika direnişlerini... yaşadılar ve yaşattıysa, devrimi de yaşayacak ve yaşatacaklardır.

Bunun küçük ama somut belirtileri vardır. Bizim bu yazdığımız bir örnektir. Önerimiz yoldaşlarımızın tümünün yaşadıkları bu tür örnekleri aktarmalarıdır. Hergün, günlük ve yavan çalışmamızda, küçük ama hiç de yavan olmayan bir sürü örnek çıkıyor. Evet, eskisi gibi sokak eylemleri, keskin çatışmalar değil ama “Evren paşanın kahramanları” diye ince bir espri! Bu kadar söylev, beyin yıkama çabası, “resmi ikna”,

tehdit, saldırı, işkence, idam karşısında işçi sınıfının sindirilemeyeceğini gösteren çok ufak, çok özel ama canlı, somut bir belirti!

Bir başka kesimden örnek: ODTÜ, nice direnişlere sahne olmuş, öğrenci hareketinin onurlu devrimci geleneğinin kalelerinden biridir. Bundan tam iki yıl önce, komünist gençler ve yandaşları, ODTÜ'nün açılışında İstiklal Marşı'nı söylemeyerek burjuva değer yargılarının iflasını ülke çapında açığa çıkardılar. İşte bu ODTÜ'de bir “rock” konseri düzenleniyor. Eskiden forumların yapıldığı, kapıların arkasında jandarmaya karşı barikatların kurulduğu Mimarlık binasındaki bu konserden çok memnun olan rektörlük, bedava bira ikram ediyor. Ama eğlencenin tam ortasında, tavandan beyaz pullar yağmaya başlıyor ve rektörlüğün sevinç kursağında kalıyor! Gençler, en zor koşullarda bile devrimci geleneklere sahip çıkmanın yolu olduğunu, pulları yağdırarak kanıtıyorlar!

Bu da çok önemli bir örnektir. Bu örnekleri yazmak, duyurmak zorundayız. Bunlar hem karşı-devrim cephesinde gedik açmaya yarayan birer cephane, hem de devrim cephemizin enerji birikimi için birer kaynaktır.

Faşist diktatörlük devrimle yıkılacaktır.

Karkerên hemû
welatan vekbin!Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!

İŞÇİNİN SESİ

Tutuklu yoldaşlar!
Siz halkımızın
onurusunuz.Yıl: 8, Sayı: 165-166
10 Ağustos 1981

CEK-AL

Atılım anti-Sovyetizm ve barış

Emine Engin

Atılım'ın Nisan sayısında "anti-Sovyetizmin ölçütü" başlıklı, *İşçinin Sesi*'ne çatan bir yazı yayınlandı. Bu yazıda, Yürükoğlu yoldaşımızın gazetenin 147-148. sayısında çıkan "*İşçinin Sesi* ve anti-Sovyetizm" yazısı "eleştiriliyor". Bu arada *İşçinin Sesi*'nden çeşitli alıntılar da kullanılıyor.

Yazı, geneliyle mantık jimnastığıdır. Sonra *Atılım*'ın "eleştirisini", eleştirirken alıntı verdiği *İşçinin Sesi* yazılarıyla birlikte okuyan, "eleştiri"nin yanıtlarını o yazılarda kolayca bulabilir. Bu gibi nedenlerden biz, *Atılım*'daki bu yazıya yanıt verme gereği görmemiştik.

Ancak ardından Haziran sayısında da bir "eleştiri" çıktı. Radyo yine *İşçinin Sesi*'ne vurmaya başladı. Anlaşıldı ki Nisan *Atılım*'ındaki yazı, rastgele yazılmamış, belli bir eğilimin parçasıdır. Bu eğilim ise çeşitli hesaplarla bağlıdır.

Atılım, bir yandan, faşist cuntaya *İşçinin Sesi*'yle olan farklılıklarını bir kez daha hatırlatırken (özellikle Haziran sayısında çıkan ordu(!) konusundaki "eleştiriyle"), öte yandan, hem parti içinde ortalağın karışmasıyla *İşçinin Sesi*'ne doğan yeni sempatiyi önlemeye çalışıyor, hem de öteki bazı komünist partilerine "işte ideolojik savaşım veriyoruz" diye kendini kanıtlamayı amaçlıyor. Bu hesaplarını bozmayalım, biz de onlara yanıt verelim dedik.

Dalkavukluk belgesi

Atılım'daki yazı aynen (yalnız soruları biz numaraladık) şöyledir:

"Anti-Sovyetizmin ölçütü"

"*İşçinin Sesi* gurubu TKP sıralarından sökülüp atılalı çok oldu. Şimdi bir yandan egemen sınıflar bu gurubu 'TKP'li' diye tanıtip provokasyon aracı olarak kullanırken, öte yandan gurubun başı Yürükoğlu, sıralarında parçalanmaları önleyebilmek için yalnız TKP'ye

değil dünya komünist hareketinin genel konumlarına saldırıyor, dünya komünist hareketinin 'bir bütün olarak sağa kaydığını' söylüyor.

"Yürükoğlu, *İşçinin Sesi*'nin 147-148. sayısında, Türkiye'de erkte olan cuntaya karşı SBKP'nin tutumunu, dünya devrimci hareketinin 'genel çıkarlarıyla uyumsuz' olarak niteliyor. Ama dört sayfa boyunca da kendisinin anti-Sovyet olup olmadığını tartışıyor! Konumuna daha açıklık kazandırmada kendisine yardımcı olmak için, çevresinde dolaşıp, yadımsız bıraktığı birkaç soruya işaret edeceğiz:

"1. SBKP'nin XXVI. Kongresi'nde Brejnev yoldaş, günümüzde tüm dünya halkları için barışın korunmasından daha önemli bir görev bulunmadığını belirtti. Bu saptama tümüyle doğru değil midir? Hem Sovyetler Birliği'nin 'nesnel kısa erimli', hem de 'uzun erimli gerçek çıkarlarıyla', dolayısıyla dünya devrimci sürecinin geliştirilmesiyle tümüyle uyum içinde değil midir? Yoksa Yürükoğlu bu politikanın, 'kısa erimli geçici çıkarlara dikkatini yoğunlaştırdığı için', 'özel değerlendirme hatası' sonucu, 'dünya devrimini yavaşlattığı' görüşünde midir?

"2. SBKP XXVI. Kongresi'nin saptaması doğrultusunda Sovyetler Birliği'nin Türkiye ile ilişkilerini geliştirmek istemesi 'Türkiye devriminin' çıkarlarıyla da, Türkiye işçi sınıfının 'kısa erimli' çıkarlarıyla da tam uyum içinde değil midir? *İşçinin Sesi*, 115-116. sayısında 'Bölgemizde barışı tehlikeye atar diye Türkiye'deki devrimci güçler devrim yapmayacaklar mı? Öyleyse hiçbir zaman devrim için savaş yürütmememiz gerekir' diyordu. Yoksa Yürükoğlu SBKP'nin barış politikasının 'Türkiye devrimini yavaşlattığı' görüşünde midir?

"3. Hem Maoculuk, hem 'Avrupa komünizmi', işe hep 'Sovyetler Birliği ile eleştirel dayanışma' sözleriyle başlamadılar mı?

"4. *İşçinin Sesi*'nin 147-148. sayısın-

da TKP'yi 'eleştirmelerinin' amacını 'onları yıkmak için yola çıktık' diye açıklıyor. SBKP politikasının 'eleştirilmesinin' amacı da genç devrimcilerin SBKP'nin Leninci politikasına duydukları güveni sarsmak değil midir? Kişinin gerçek amacı buysa, anti-Sovyetizmin başka ölçütünü aramaya gerek var mıdır?"

Önce, *Atılım*'ın konuya girerken söylediklerini yanıtlayalım.

Atılım, "TKP sıraları" diye, herhalde oralarda çalışanların masalarını kastediyor, ama *İşçinin Sesi* o sıralardan bile sökülüp atılmamıştır. Gönlü *İşçinin Sesi*'nden yana olan yoldaşlar vardır. Bu son "ideolojik" yanıt furyası, *İşçinin Sesi*'nin TKP'den sökülüp atılmadığını en sonunda menşeviklerin de kavradıklarını ve telaşlandıklarını yansıtır.

İşçinin Sesi'ni TKP'li diye tanıtmak burjuvazinin işine gelir ama elinden gelmiyor. Burjuvazi, *İşçinin Sesi*'nin ideolojik siyasal çizgisine karşı en derin anti-komünist düşmanlığı içinde hissediyor. Bu nedenle, genel olarak düşmanlık duyduğu TKP'den ayrı düşünemiyor. Ayrıca, *İşçinin Sesi*'ni TKP'li diye tanıtmak provokasyonsa, bunu yalnızca Türkiye'nin burjuvazisi de yapmıyor.

Sıralarımızdaki parçalanmaya(!) gelince. Biz bunu pek anlayamadık, çünkü böyle bir yoruma açık hiçbir olay olmadı. Herhalde *Atılım* yine klasik taktiklerinden birini uyguluyor. Bölünmeden söz edeyim, kimse inanmasa da iz bırakır diye düşünüyor. Ya da, menşevikler, *Tutanaklar*'daki tartışmaları bölünme diye niteleyecek kadar, açıklıktan, tartışmadan korku içindedirler.

Atılım'ın sorduğu sorulara geçmeden, son bir noktaya değinelim.

Atılım ana olarak Yürükoğlu yoldaşımızın yazısını "eleştiriyor" ve eleştiri diye de aklınca bizi açmaza düşürecek(!) bazı sorular sıralamış. Ancak, "eleştiri-

diği" yazıdaki sorulara kendisi yanıt vermemiş. "Anti-Sovyetizmin ölçütü" başlıklı yazıda bu ölçütün ne olduğunu açıkça belirtmiyor. Ama menşeviklere göre Sovyetizmin ölçütünün ne olduğu yazıdan yansıyor: Dalkavukluk.

Biz *Atılım*'ın sorduğu soruları bir bir yanıtlayacağız. İlk soruyu sona bırakacağız, çünkü ona biraz daha uzunca değinmek gerekecek.

İkinci sorudan başlayacağız ve bu soru da iki bölümden oluştuğu için bölümleri ayrı ayrı ele alacağız.

Sovyetler Birliği - Türkiye ilişkileri

Sorunun bu ilk bölümünün yanıtı, gerçekte "*İşçinin Sesi* ve anti-Sovyetizm" yazısında açık seçik vardır. Ama menşevikler, *İşçinin Sesi*'ne düzgün ideolojik yanıt veremedikleri için, onu bir yanlış savunuyor gösterip, "ideolojik"(!) olarak yanıtlarlar. Yine bu geleneksel yöntemi uygulamışlar.

Sovyetler Birliği'nin Türkiye ile ilişkilerinin gelişmesi, işçi sınıfımız, halkımız için genelde büyük yararlar taşıyor. Kaldı ki, kısa dönemde yarar taşımada da, genelin çıkarı önde geldiği için, gelişen ilişkiler yine doğrudur. "*İşçinin Sesi* ve anti-Sovyetizm" yazısında bu yalnızca belirtilmemiş, aynı zamanda örneklenmişti:

"Sovyetler Birliği'nin ekonomik ve toplumsal düzeni farklı ülkelerle ekonomik ilişkilere girmesine, özel parçalar açısından bakarsak karşı çıkılabilir. Emperyalist ülkelerle giriştiği ilişkiler, tekellere büyük bir sürüm alanı açıyor, onların bunalımlarını derinleştirmeye yardımcı olmuyor denilebilir. Ya da, Türkiye gibi ülkelerle giriştiği ekonomik ilişkiler, bu ülkelerde gerçekten zor durumda olan burjuvaziyi bir anlamda rahatlatıyor denilebilir. Bunların tümünde doğru bir yan vardır. Ama bakılacak yer orası değildir. Sovyetler Birliği ve dünya sosyalist sistemi, *bugünkü* dünya koşullarında kapitalist dünya pazarı ile yoğun ilişkilere girmeden yaşayamaz, teknolojisini gereken hızla geliştiremez, tarihsel geriliği istenen hızda kapatamaz. Sovyetler Birliği'nin dünya kapitalist ekonomisi içindeki ülkelerle ekonomik ilişkilerinde kalkış noktası, sosyalist devletin ekonomik çıkarları olmak zorundadır. Emperyalist ülkelerle ilişki kurulamaz, şu az gelişmiş ülkelerde bunalım var, onlarla da kurulamaz, şu ülkelerde emekçi yığınlar ağır baskı var, onlar da olmaz! Bu mantığın sonucu, emperyalizmin altmış üç yıldır çabaladığı temel stratejik hedefi kendi elinle uygulamak olur: Dünya sosyalizmini kuşatmak, soyutlamak ve yoketmek... Burada kesimsel çıkar değil, genel çıkar belirleyicidir".

Karşı çıkılan, Sovyetler Birliği'nin Türkiye ile ilişki geliştirmesi değildir.

Bunu menşevikler, deyim yerindeyse, "domuz gibi" biliyorlar. Sorun, Türkiye ile ilişkileri geliştirmek için, örneğin, faşist cuntayı "sağa da sola da karşı, ılımlı yönetim" gibi göstermenin hiç gerekmediğidir. Esnek siyaset, gerçeklerin tersini söylemek demek değildir. Esnemenin son sınırı, bazı gerçekleri gündeme getirmemek olabilir. Ama tersini söylemek, esneklik değil, kopukluk demek olur. İşte bunu açıkça eleştiriyoruz. Bu, ne genelin, ne özelin çıkarıdır.

Esneklik adına gerçeklerin tersini söylemek zararlı bir tutumdur. Bunun zararları, ideolojik alanda da kendini gösteriyor. Teori siyasete kılıf işlevi görmeye başlıyor. Örneğin, bu nedenle, Sovyetler'in yardım ettiği birçok ülkeye uzun süre kapitalist denmedi. Bunun gibi, iyi ilişkiler istenen ülkeye, faşizm gelse de gelmedi denirse, bu ister istemez faşizm konusunda teorik bulanıklık demektir. Menşevikler şimdi bu bulanıklığın içinde kapana sıkışmış gibi debeleniyorlar.

Sonra, esnek siyaset adına gerçeklerin tersi söylenmeyeceği gibi tersine de davranılmaz. Örneğin, Sovyetler Birliği'nin faşist cunta geldi diye Türkiye'yle diplomatik ya da ticari ilişkileri kesmesi gerekmez ama kutlama telgrafları, vb gibi aşırı jestlere de hiç gerek yoktur.

Biz bunları eleştiriyoruz. Yoksa Sovyetler'in Türkiye'yle, hatta faşist cuntayla ilişki kurmaması gerekir gibi saçma bir görüşümüz yoktur. Ve Türkiye işçi sınıfı, eğer Sovyetler Birliği'nin faşist cuntayla kurduğu ilişkileri de savunabilirse, o zaman genelin çıkarını özelin önüne koymuş, o zaman gerçek enternasyonalist bilinç göstermiş olur. Bu bilinci, veren de bizi "eleştiren" menşevikler değil, TKP'nin Leninci kanadıdır. Menşeviklerin işi enternasyonalizm değil dalkavukluktur.

"Türkiye devrimini yavaşlatan" oportünizmdir

Şimdi ikinci sorunun ikinci bölümüne gelelim.

İşçinin Sesi, 115-116. sayısında neden ve kime karşı öyle diyordu? Birlikte okuyalım:

"Tarihsiz MK Bildirisi *İşçinin Sesi* için şöyle diyor: 'Sosyalist ülkelerin barış içinde yanyana yaşama politikasıyla Türkiye'deki sınıf savaşımının diyalektğini atıyor'.

"Bu ne anlama geliyor? *İşçinin Sesi* Türkiye'de devrimci durumun varlığını duyuruyor ve herşeyi devrimle bağlıyor. İşçi sınıfına devrim propagandası yapmak, Türkiye'nin kaçınılmaz olarak iç savaştan geçerek devrime varacağını söylemek, iç barışı ve bunun sonucu olarak bölgede barışı tehlikeye sokuyor. Bu da sosyalist ülkelerin barış içinde

birarada yaşama siyasetine ters düşüyor. Bu mu?

"Bir kez daha önce de belirttiğimiz gibi, sosyalist ülkelerin barış içinde birarada yaşama siyaseti devrimci savaşların olabileceğini yadsımak demek değildir. Başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkeler bunu pratikte her zaman kanıtıyorlar.

"İkinci bölgemizde barışı tehlikeye atar diye Türkiye'deki devrimci güçler devrim yapmayacak mı? Öyleyse hiçbir zaman devrim için savaş yürütmememiz gerekir. O zaman kendimize komünist sıfatını neden yakıştırıyoruz?"

Doğrusu insanın dili tutuluyor. Menşevikler şimdi kalkmış bize soruyorlar, SBKP'nin barış politikası Türkiye devrimini yavaşlatıyor mu diye. Ama talihsiz ve tarihsiz bildirimlerinde kendileri bu görüşü savunmuşlar. Bize, devrimci durum var demeyin, barış politikasıyla ters düşer demişler. Biz de yanıtlamışız, hayır, gerçekte ters düşmez ama (alıntıdan önceki paragrafta) siz barış siyasetini sınıflar arası dönüşürdünüz için ters düştüğünü sanıyorsunuz demişiz.

Kısacası, soruya yanıtımız şudur: Türkiye devrimini yavaşlatan barış siyaseti değil oportünizmin sınıflar arası barış siyasetidir.

Biraz da mantık jimnastiği

Şimdi üçüncü soruya gelelim.

Bu soru Aristo mantığının güzel bir örneğidir. Yanıtı, evet başladılar. Ama Sovyetler Birliği'ne her eleştiri yönelten Maocu, ya da Avrupa komünisti mi olacak? Menşevikler, barış siyasetiyle Türkiye'deki sınıf savaşımı arasındaki "diyalektiği" atlamazlar(!) ama bu konuda diyalektiği nedense atlıyorlar. Sovyetler Birliği'ne eleştiri yönelten Maocu ya da Avrupa komünisti olsaydı, en başta Lenin, birçok yanlış, eksiği defalarca açık söyleyerek neler olurdu. Menşeviklerin bu korkak ve entrikalı mantığının açmazlarını Yürükoğlu yoldaşımız yazısında çok güzel sergiledi. Son olarak şunu söyleyelim ki, biz Maocu ya da Avrupa komünisti olmanın ilacını Sovyetler'i eleştirip eleştirmemekte değil, ideolojisiyle, siyasetiyle doğruları savunan bir hareket olmakta buluyoruz.

Dördüncü soruya gelelim. Bu sorudaki alıntı *Konferans Tutanakları*'ndan ve sinsi bir çarpıtma taşımaktadır. *Tutanaklar*'ı ya da *İşçinin Sesi*'nin 147-148. sayısını okumayanlar, bizi "TKP'yi yıkmak için yola çıktık" diyor sanacaklar.

Tutanaklar'da aktarılanlar kişisel konuşmalardır, hareketin tümünü bağlamaz. Ama, menşeviklerin doğruları nasıl çarpıttıklarını göstermek için alıntıyı aktaralım:

"Fatma Y.: Gerçekten biz menşeviklere karşı yıkıcı bir tutumla ortaya çıktık. Çok doğaldır. Onları yıkmak için yola çıktık. Bu yıkıcılığı kendi aramıza taşımamak bizim için çok önemlidir.

"Dursun Yoldaş da değindi, keskin tutumların tek bir gerekçesi olabilir. Lenin'in de fraksiyon olarak ayrılmaya izin verdiği tek nokta odur: Derin ilkesel ayrılık. Onun dışında keskin tutumlar, pıreye kızıp yorgan yakmak fraksiyonculuktur".

Görüldüğü gibi, onları yıkmak için yola çıktık derken "onlar" TKP değil, menşeviklerdir. Menşevikleri yıkmak ise TKP'yi yıkılmaktan kurtarmakla eş anlamlıdır. Sonra, parti yönetimine karşı ancak derin ilkesel ayrılık söz konusuysa yıkıcı tutum takınılabileceği de belirtiliyor. Kaldı ki, derin ilkesel ayrılıklar çıktıktan sonra bile biz, yapıcı yollardan gidermek için elimizden geleni yaptık. Eğer menşeviklerin cesareti varsa, her iki tarafın da tutumlarını belgelerle açıklasınlar.

Aristo mantığının tehlikesi, yanlış önermeden yola çıkınca tüm mantığın yıkılıvermesidir. *Atılım*'ın mantığı şuydu: Biz "TKP'yi" eleştirmemizin amacını "onları yıkmak için yola çıktık" diye açıkladık. Demek ki Sovyetler'i eleştirmedeki amacımız da SBKP'nin Leninci politikasına güveni sarsmaktır.

Gelgelelim, "TKP'yi" kaldırıp yerine menşevikleri koyunca mantık çöküyor. Biz menşevikleri yıkmak için yola çıktık. SBKP'nin politikası Leninciye neden ona güveni sarsmak isteyelim.

Lenin ve barış konusu

Şimdi, sona bıraktığımız birinci soruya gelelim.

Atılım, tüm dünya halkları için barışın korunmasından daha önemli bir görev bulunmadığı saptamasının tümüyle doğru olup olmadığını soruyor. Bu soruyu yanıtlamadan önce, Lenin'in barış konusunda görüşlerini, koşullarla bağlı olarak aktarmaya çalışalım.

II. Enternasyonal'in son zamanları

1907-1908 yıllarında Avrupa'da savaş rüzgarları esmeye başlamıştı. Militarizm karşı savaşım konusu II. Enternasyonal'in gündemine geldi ve önce Stuttgart Kongresi'nde tartışıldı. Burada üç görüş çıktı.

Biri, "sol" görüşü ve her savaşa karşı genel grev ya da ayaklanmayı savunuyordu. Buna karşı Lenin, proletaryanın her savaşa karşı olamayacağını, devrimci savaflara katılacağını söylüyor. Devrimci olmayan savaflara ne yöntemlerle karşı çıkılacağını, savaşın yarattığı bunalıma bağlı olduğunu ve ayrıca savaşa karşı gösterilecek tepkinin ama-

cının barış değil savaşı doğuran kapitalizmi yıkmak olması gerektiğini belirtiyor (Lenin, c.13, s.79-80). Bu görüşün önerdiği taktiklerin, proletaryanın gücünü, asıl kaynağa vurmadan, onun sonuçlarına karşı vuruşta harcayıcı yönde olduğunu söylüyor (Lenin, c.15, s.195). Lenin, bu görüşün önerdiği taktiklerin bir iyi yönü, yığınlara devrimci eylem yöntemleri önermesidir diyor.

İkinci görüşe göre, militarizm kapitalizmin ürünü olduğu için, ona karşı özel olarak bir savaşım yürütmeye gerek yoktu. Aynen bizim menşeviklerin Kürt ulusunun ayrılma hakkını sosyalizme ertelemeleri gibi, bu görüş de demokratik savaşımı erteliyordu. Bu görüşü ileri sürenler, bir savaş olursa kendi ülkelerini savunacaklarını söylediler. Yani bunlar, ilerde II. Enternasyonal'i çökretecek olanlardı.

Bu görüşe karşı Lenin, gençlik arasında ve kırsallarda özel olarak anti-militarist propaganda yürütmenin gerekliliğini vurguluyor ve bu arada Belçika ve Fransa'dan örnekler aktarıyor. Fransa'da işçiler aylıklarından yarımşar kuruşu, sendikalar aracılığıyla askerlere gönderirmiş. Bunun anlamı, asker üniformasıyla da olsa sömürülen sınıfların parçası olduklarını onlara hatırlatmış. Belçika'da da "genç muhafızlar" örgütlenmesi varmış. Militarizmin anlamını açıklayan konuşmalar yapıyormuş. Sosyalist askerler, kırsallarda propaganda gurupları kurmuşlar... vb.

**"Son olarak,
bizim 'barış programımız',
emperyalist güçlerin ve
emperyalist burjuvazinin
demokratik bir barış
veremeyeceğini
açıklamalıdır.
Böyle bir barış
aranmalıdır ve onun için
savaşılmalıdır, ama bu
geçmişte,emperyalist
olmayan kapitalizmin
gerici ütopyasında ... değil,
gelecekte, proletaryanın
sosyalist devriminde
aranmalıdır."**

Bu örnekler, özel anti-militarist propaganda derken, devrimci durumun olmadığı koşullarda bile Lenin'in kafasında nasıl bir çalışma olduğunu gösteriyor. Ayrıca, öteki görüşleri eleştirirken ortaya çıkan ve Lenin'in de benimsediği üçüncü görüş, propagandada talan

savaşlarıyla kapitalizm arasındaki bağın açıklanması, burjuvazinin diplomatik barış söylevlerinin sergilenmesi, propagandanın yasaklandığı koşullarda yasakları aşmak (yani çalışmayı illegal sürdürmek) gerektiğini savunuyor.

Lenin'in barış programı

1914'de savaş patlıyor. Barış sloganı dillere düşüyor. 1915'de yazılan *Sosyalizm ve Savaş* kitabında buna karşı şöyle deniyor:

"Yığınların barıştan yana duyguları, çoğu zaman, protestonun, kızgınlığın ve savaşın gerici niteliğini kavramanın başlangıcını dile getiriyor. Bu duygudan yararlanmak tüm Sosyal-Demokratların (Komünistlerin — İ.S.) görevidir. Onlar bu duygunun itmeside ortaya çıkan her harekette ve her gösteride en ardıcıl yer alacaklardır. Ama onlar, devrimci hareket yoksa, ilhaksız, uluslar üzerinde baskısız, talansız ve yeni savaşların tohumlarını taşımayan bir barışın, var olan hükümetler ve egemen sınıflar arasında olabilirliği fikrini kabul ederek halkı aldatmayacaklardır... Kim kalıcı ve demokratik barış istiyorsa, hükümetlere ve burjuvaziye karşı iç savaştan yana olmalıdır" (Lenin, c.21, s.315-316).

Bu görüşlere karşı, artık, çöken II. Enternasyonal'in "önderlerinden" olan Kautsky, Bolşevikleri demokratik istemleri atlamakla, barışa karşı olmakla suçluyor. Lenin bu suçlamaya karşı şöyle diyor:

"Biz demokratik istemlerden yana-yız, hatta onlar için yalnızca biz içtenlikle savaşıyoruz çünkü onlar, nesnel tarihsel durum nedeniyle, ancak sosyalist devrimle bağlı olarak öne sürülebilir, başka türlü değil" (Lenin, c.22, s.164).

Yine aynı yazıda Lenin bir barış programı öneriyor. Bunun birinci özelliği, burjuvazinin, sosyal-şovenistlerin ve Kautskicilerin iki yüzlü barış konuşmalarını sergilemek. İkinci özelliği, ilhaka karşı olmak, ulusların ayrılma dahil tüm haklarını kabullenmek ve bunun gerçekleşmesini istemek. Üçüncü özelliğini de Lenin'in ağızından verelim:

"Son olarak, bizim 'barış programımız', emperyalist güçlerin ve emperyalist burjuvazinin demokratik bir barış veremeyeceğini açıklamalıdır. Böyle bir barış aranmalıdır ve onun için savaşılmalıdır, ama bu geçmişte, emperyalist olmayan kapitalizmin gerici ütopyasında ... değil, gelecekte, proletaryanın sosyalist devriminde aranmalıdır. İleri emperyalist ülkelerde, tek bir temel demokratik istemi bile, dikkate değer ölçüde ya da belli bir kalıcılıkta kazanmanın, sosyalizm sancağı altında

devrimci savaşlardan başka yolu yoktur” (Lenin, c.22, s.167-168).

Bu sözler aynı zamanda barışın neden demokratik bir istem olduğunu da açıklamaktadır. *Teorik olarak*, emperyalizm öncesi kapitalizmde demokratik, uluslara ayrılma hakkı tanıyan bir barış olanaklıydı. Ama emperyalizm öncesi kapitalizm artık gerici bir ütopya. Bugün o demokratik istemleri elde etmenin tek yolu devrim, kalcılaştırmanın güvencesi ise sosyalizme doğru ilerlemektir.

Savaş ve barış varolan temelde aynı siyasetin değişik biçimlerde sürdürülmesidir. “Burjuva pasifistleri ve onların ‘sosyalist’ taklitçileri ... için barış her zaman temelden farklı bir kavram olmuştur. Çünkü ikisi de hiç anlamadılar ki ‘savaş barıştaki siyasetlerin devamı ve barış da savaştaki siyasetlerin devamıdır’ ... Burjuva hükümetlerini devrimle yıkmadan, barış, *artık* ancak emperyalist bir barış, emperyalist savaşın bir devamı olur” (Lenin, c.23, s.192).

Bu anlayışla, Lenin’in önerdiği barış programına dönersek, diyebiliriz ki, bu çağımızın barış programıdır. Nasıl biz konferans kararlarında partimizin taktik çizgisi değişmedi ama yöntemlerde ve savaş biçimlerinde yeni koşullar dikkate alınacaktır diyoruz, barış programı için de aynı yaklaşım geçerlidir.

Bu program, değişik koşullarda değişik yöntemlerle, savaş biçimleriyle savunulabilir, ama kendisi değişmez. Devrim durumunda doğrudan devrim savaşımıyla içiçe ele alınırken, *doğrudan* devrim savaşımının geri olduğu koşullarda, özel anti-militarist çalışmada, imza kampanyasında, ve bu gibi eylemlerde barış konusunda yapılacak propagandanın özü yine o programda yazılanlar olacaktır. Yani, reformcu bir dönemde bile, komünistin çalışması reformcu biçimler alır ama, özde kötü anlamıyla reformist olmaz. Reformist ile komünist, reformcu dönemde de farklıdır.

Genç Sovyet devletinin barış çağrısı

Konumuza devam edelim. Lenin o barış programını koyduktan sonra, artık o program komünistlerin barış programı oldu. Barış hep ulusların yazgısını belirleme hakkıyla, anti-emperyalist istemlerle birlikte ele alındı.

Rusya’da 1917 Şubat devriminden sonra, “devrimci” hükümet emperyalist savaş sürdürdü. Savaşın üzerinden geçen üç yılda, yığınlar hem Rusya’da, hem Avrupa’da perişan olmuşlardı. Barış istemi güçleniyordu. Bu koşullarda yayınlanan “adil bir barışın yolu var mıdır?” başlıklı yazıda Lenin şöyle diyor:

“İlhak değiş-tokuşunun olmadığı, kapitalist soyguncular arasında ganimet paylaşmanın olmadığı bir barışın yolu var mıdır?”

“Vardır: Bu yol, dünyanın kapitalistlerine karşı işçilerin devriminden geçer” (Lenin, c.25, s.55).

Gerçekten de, bundan kısa süre sonra, Rusya’da Ekim devrimi oldu. Sovyet iktidarının yayınladığı ilk karar-namelerden biri barış üzerineydi. Bu karar, savaşanları, adil, demokratik bir barış için derhal görüşme başlatmaya çağırıyor ve adil demokratik barışın bir tanımını yapıyordu:

“Adil ya da demokratik bir barıştan, ..., hükümet, ilhaksız (yani, yabancı topraklara el konulmadığı, yabancı ulusların zorla kendine katılmadığı) ve borçlandırmaz, hemen imzalanacak bir barış anlıyor” (Lenin, c.26, s.249).

**“İlhak değiş-tokuşunun
olmadığı, kapitalist
soyguncular arasında
ganimet paylaşmanın
olmadığı bir barışın
yolu var mıdır?
“Vardır: Bu yol,
dünyanın kapitalistlerine
karşı işçilerin devriminden
geçer”
(Lenin, c.25, s.55).**

Bundan sonra kararda “ilhaksız” sözünden ne anlaşıldığı açıklanıyor. Yalnızca savaşta el konan toprakların geri verilmesi değil, dünyada baskı altına alınmış, ülkesi ilhak edilmiş tüm ulusların bu ilhak ne zaman olmuş olursa olsun kendi yazgılarını belirleme hakları vurgulanıyor. Bu hakkın özgürce yaşama geçmesi için tüm birliklerin, ya da baskı aracı olabilecek ne varsa, önceden çekilmesi isteniyor.

Kararda, bunlar söylendikten sonra, bu bir ultimatom değildir, her türlü ateşkes ve barış önerisini görüşmeye hazırız deniyor ve ileri kapitalist ülkeler işçi sınıfına çağrı yapılıyor.

Kararda şöyle deniyor:

“Biz, doğaldır ki, ilhaksız ve borçlandırmaz bir barış için kendi programımızın tümünde ısrar edeceğiz. Ondan geri çekilmeyeceğiz, ama düşmanlarımız, sizin koşullarınız bizimkilerden değişik, bu nedenle sizle görüşmelere başlamak yararsızdır demeleri için fırsat tanımayacağız” (Lenin, c.26, s.252).

Karar, “işçi hareketi zafere ulaşacak ve barışa ve sosyalizme giden yolu

döşeyecektir” diye bitiyor.

Barış çağrısı, komünistin demokratlığının ve açık sözlülüğünün onur duyulacak bir belgesidir. Komünistlerin demokratik barış programı bu çağrıda somut olarak savunulmaktadır ve barış görüşmeleri için bu programın dayatılmadığı da *açıkça* söylenmektedir.

Brest sıralarında durum

Rusya’da “barış” yığınları harekete geçiren, devrimi başarıya götüren istemlerdendi. Halkın savaşacak gücü kalmamıştı. Savaşa devam, emperyalistlere yenilgi ve karşı-devrim demek olabilirdi. Barış imzalamak ve Sovyet iktidarını yerleştirmek zorunluydu. Bu nedenle, yukarıdaki kararda da olduğu gibi, bir yandan demokratik barış programı sürekli savunulurken, öte yandan barış imzalamak için çaba harcanıyordu.

Lenin’in o en kritik, en civcivli dönemlerdeki yazılarında bile ikelerden, demokratik barış programından en küçük bir ödüne rastlamak olanaksızdır:

“Birşey açıktır: Savaşı öldürmek sermayeyi yenmektir ve Sovyet iktidarı bu amaca yönelik savaşımı başlattı” (Lenin, c.26, s.345).

“Ekmek ve barış için” başlıklı yazısında Lenin, aynen *Atılım*’ın sorusundaki gibi, barışın en önemli sorunlardan biri olduğunu söylerken şöyle diyor:

“İki sorun artık tüm öteki siyasal sorunlara göre öncelik kazandı — ekmek sorunu ve barış sorunu. Emperyalist savaş, ... bu iğrenç ve cani savaş tüm ülkeleri yıktı, tüm halkları tüketti ve insanlığı şu almaşık ile karşı karşıya getirdi — ya tüm uygarlığı feda etmek ve yok olmak, ya da devrimci bir yoldan kapitalist boyunduruğu parçalamak, burjuvaziden kurtulmak ve sosyalizm ve kalcı barış kazanmak.

“Sosyalizm zafere ulaşmazsa, kapitalist devletler arasında barış, yalnızca bir ateşkes, bir ara, halkların yeniden katledilmesi için hazırlık zamanı olacaktır. Barış ve ekmek, işçilerin ve sömürülenlerin temel istemleridir. Savaş bu istemleri olağanüstü acileştirdi. ... Öte yandan, muazzam bir tarihsel süreç olarak savaş, toplumsal gelişmeyi duyulmamış derecede hızlandırdı. Kapitalizm emperyalizme, yani tekeli kapitalizme gelişmişti ve savaşın etkisiyle devlet tekeli kapitalizmine dönüştü. Artık dünya ekonomisinin, sosyalizme hemen geçiş basamağı olan aşamasına ulaştık.

“Rusya’da başlayan sosyalist devrim, bu nedenle, dünya sosyalist devriminin başlangıcından başka birşey değildir. Barış ve ekmek, burjuvazinin devrimleşmesi, savaşın yararlarını devrimci araçlarla sarmak, sosyalizmin tam zaferi — savaşımın amaçları böyledir” (Lenin, c.26, s.387).

Rusya'da devrim başkhususuz dünya sosyalist devrimini başlatmıştı. Artık, dünya devriminin arkası gelene dek dayanmak, Sovyet iktidarını korumak gerekiyordu. Bunun için de barış imzalamak zorunlu oldu.

İlkesel planda bir milim ödün vermeden ve gerçekleri hiçbir zaman, asla, çarpıtmayan Lenin, barış imzalamak için aynı zamanda yoğun bir ödün siyaseti savunuyordu. Bu, esnek siyasete, proletaryanın usta siyasetinin nasıl olacağına çok güzel örnektir.

Bu ödün siyasetine herkes karşı çıktı. Parti içinde ve dışında yoğun "devrimci" muhalefet yükseldi. Bu arada, ortacılığın sağına da soluna da kayabilen Troçki, "barış imzalamayalım ama savaşmayalım da" gibi ortacılık kokan bir tez savundu. Neyse, herhalde o günlerdeki didinmeleri Lenin'in ömrünü kısaltmıştır. O herkesle uğraştı, didindi ve Brest anlaşması gibi çok ağır koşullar taşıyan bir anlaşmayı kabul ettirdi.

Bu sıralarda Lenin, taktiği, tek ülkede devrimi öteki ülkelerdeki devrime kadar korumak, bunun için manevra, geri çekilme ve bekleme diye tanımlıyordu (Lenin, c.26, s.445; c.27, s.290-291). Bu taktiğin parçası olarak, Brest anlaşmasının ağır koşulları kabul edildi.

Brest büyük bir ödündü ama Sovyetler'in onu onaylayan kararında yine "adil barış" belgisi yer alıyordu (Lenin, c.27, s.201). Barış için o kadar ödün verilmişti ama bunlar programatik, ilkesel ödümler değildi.

Brest'e karşı çıkanlar Lenin'i Alman devrimini satmakla da suçladılar. Ama Lenin, doğmamış ve henüz nasıl doğacağı belli olmayan bir çocuk için doğmuş çocuk feda edilemez dedi (Lenin, c.36, s.469-470). Ve bunu, sosyalist de olsa tek bir ülkenin çıkarı açısından değil, dünya devriminin çıkarları açısından savunduğunu söyledi (Lenin, c.27, s.68-72).

Lenin'in görüşleri pratikte de doğrulandı. 1918 yılında, Brest imzalandıktan sonra Almanya'da devrim oldu. Devrim Alman emperyalizminin gücü yüzünden değil, devrim cephesinin nitel güçsüzlüğü yüzünden yenildi. Yani, eğer Sovyetler Alman devrimi için feda edilmiş olsaydı, Lenin'in deyişiyle iki çocuk birden yok olacaktı.

Brest'le kazandığı zaman içinde Sovyetler biraz toparlandı ve o muazzam devrimci enerjinin yanısıra, bu toparlanmanın da etkisiyle 14 ülkenin doğrudan desteklediği karşı devrim güçlerini iç savaşta yendi. Bunda, emperyalistler arasındaki çelişkileri ustaca hesaba katan, yerinde ödün veren, yerinde saldırıya geçen siyasetin ve kapitalist ülkeler emekçileri arasında yoğunlaşan huzursuzluğun ve savaşa tepkinin de büyük payı oldu.

**"İki sorun artık
tüm öteki siyasal sorunlara
göre öncelik kazandı
— ekmek sorunu ve
barış sorunu.**

**Emperyalist savaş, ...
bu iğrenç ve cani savaş
tüm ülkeleri yıktı,
tüm halkları tüketti ve
insanlığı şu almaşık ile
karşı karşıya getirdi
— ya tüm uygarlığı feda
etmek ve yok olmak,
ya da devrimci bir yoldan
kapitalist boyunduruğu
parçalamak, burjuvaziden
kurtulmak ve sosyalizm
ve kalıcı barış kazanmak.**

**Sosyalizm zafere ulaşmazsa,
kapitalist devletler arasında
barış, yalnızca bir ateşkes,
bir ara, halkların yeniden
katledilmesi için
hazırlık zamanı olacaktır.**

**Barış ve ekmek,
işçilerin ve sömürülenlerin
temel istemleridir.
Savaş bu istemleri
olağanüstü acilleştirdi. ...**

**Öte yandan,
muazzam bir tarihsel süreç
olarak savaş, toplumsal
gelişmeyi duyulmamış
derecede hızlandırdı.**

**Kapitalizm emperyalizme,
yani tekelci kapitalizme
gelişmişti ve
savaşın etkisiyle de
devlet tekelci kapitalizmine
dönüştü. Artık**

**dünya ekonomisinin, sosyalizme
hemen geçiş basamağı olan
aşamasına ulaştık.**

**Rusya'da başlayan sosyalist
devrim, bu nedenle,
dünya sosyalist devriminin
başlangıcından başka
birşey değildir.**

**Barış ve ekmek,
burjuvazinin devrilmesi,
savaşın yaralarını
devrimci araçlarla sarmak,
sosyalizmin tam zaferi
— savaşımın amaçları
böyledir"**

(Lenin, c.26, s.387).

Yeni dönem

Sovyetler ayakta kalabildi ama bu arada dünya devriminin sanıldığı kadar yakında olmadığı da ortaya çıktı. Sosyalizm uluslararası zafer kazanmadan, Sovyetler Birliği, Lenin'in deyişiyle varlık hakkını kazandı. Yeni bir askersel saldırı olanağını akıldan çıkarmadan, hazırlığı elden bırakmadan, ekonomik inşaya geçebilecekleri bir ortam doğdu. Lenin bu ortamı şöyle tanımlıyor:

"Kapitalist ülkeler ağı içinde temel uluslararası varlığımıza hak kazandıımız, yeni bir döneme girdik" (Lenin, c.31, s.412).

Yine aynı döneme ilişkin olarak Lenin, savaştan barışa geçtik ama "savaşın geri döneceğini unutmadık" diyor ve şöyle diyor:

"Kapitalizm ve sosyalizm yanyana var oldukları sürece, barış içinde yaşayamazlar. Sonunda ya Sovyet Cumhuriyeti için, ya da dünya kapitalizmi için cenaze töreni olacaktır. Bu ara, savaşın ertelenmesidir. Kapitalistler savaşa gitmek için gerekçeler arayacaklardır" (Lenin, c.31, s.457).

Başka bir deyişle, yeni dönemin Brest döneminden tek farkı, Sovyetler'in nefes alma denebilecek kısa bir ateşkesden daha uzunca bir barış ve dolayısıyla ekonomik gelişme, güçlenme için zaman kazanmasıydı. Bu durumda, aynen ilk barış çağrısında olduğu gibi Sovyetler, demokratik barış programını kimseye dayatamazdı.

Avrupa'da devrim dalgasının giderek gerilemesiyle, artık Sovyetler Birliği uzunca bir süre ekonomik güçlenme için zaman kazanarak sosyalizmi kuracak ve koruyacaktı. Söz konusu olan sosyalizmin çıkarlarıydı ve bunlar da hiç kuşkusuz en demokratik barış programından önde gelirdi. Demokratik barış programını dayatacağız, uygulatacağız diye sosyalizmin çıkarlarını feda etmek olmazdı.

Bu anlamda, Lenin "barış siyasetimiz" ve "ödümler vermek"ten söz ediyor. Barış siyasetini "siyasetimizin ana doğrultusu", ödümleri de "emperyalist siyasetin doğasından doğan temel çıkarlar" olarak tanımlıyor (Lenin, c.31, s.491). "Ödümlerin varlığı savaşa karşı ekonomik ve siyasal bir savdır. Bizimle savaşa gidebilecek devletler ödün alırlarsa bunu yapamazlar. Bu onları bağlar" diyor (Lenin, c.31, s.457).

Burada sözü geçen ödümler yabancı sermayeye çeşitli alanlarda işleme hakkı vb.dir. Lenin bunlar için, "biz ödümlerden büyük bir ekonomik kazanç sağlayacağız" diyor (Lenin, c.31, s.456) ve aynı zamanda bu ödümlerin savaşın değişik bir alanda sürmesi olduğunu söylüyor.

İlkeli ve esnek siyasete güzel bir örnek

Bir Amerikan gazetecisinin "barış koşullarınız nedir" sorusuna Lenin şöyle yanıt veriyor: "Tüm dünya biliyor ki biz, emperyalist kapitalistlerin bile uygunluğuna karşı çıkamayacağı koşullarda barış yapmaya hazırız. Barış isteğimizi, barışa olan gereksinimimizi ve yabancı sermayeye en bonkör ödünleri ve garantileri vermeye hazır olduğumuzu defalarca, defalarca söyledik. Ama barış uğruna boğazlanarak öldürülmeyi de önermiyoruz" (Lenin, c.42, s.177).

Açıktır ki Lenin emperyalistlerden demokratik barış değil, yalnız barış istiyor. Üstelik bunun için de oldukça geniş ödünlere verdiklerini açıkça söylüyor. Ama bu kadar ödünün arasında Lenin, demokratik, adil barış programından yine vazgeçmiyor. İlkel düzeyde, o programı savunuyor.

Barış görüşmelerinin yer aldığı Cenevre Konferansı'na giden delegasyon için 1922'de yazdığı direktif taslağında, Lenin, bir program önerilmesini söylüyor ve şöyle diyor:

"Bu program burjuva pasifist bir program olmalıdır, ama şu koşulla: Bizim delegasyon, uygun bir zamanda ve net bir biçimde, burada komünist bir program — ki bizim görüşlerimize uyan tek program odur — (kısaca anlatın) önermediğimizi, çünkü bizle temelden farklı görüşleri olan öteki delegasyonların önüne, ... bazı palyatif ve reformist tipte önlemler koymak istediğimizi dile getirsin. Bazı koşullarda palyatif önlemlerden oluşan bu program, varolan güç durumu hafifletmeye yarayabilir" (Lenin, c.42, s.396-397).

Burada sözü geçen reformist önlemler, borçların kaldırılması, enflasyona karşı önlemler, uluslararası bir altın rezervinin kurulması, karşılıklı silahların indirimi vb.dir.

Lenin'in uyguladığı gibi, hem ilkelere bulaşmayan, hem de sosyalizmi korumaya yarayan ödün siyasetine can kurban! İşte esnek siyaset budur. Ve bugün bu alanda sorun vardır.

Sorun şudur: Bugün Lenin'in reformist tipte dediği önlemlere Leninci barış siyaseti deniyor ve bunlar *programlaştırılıyor*. Lenin'in inanarak savunduğu barış *ilkeleri* bunlar değil, hâlâ geçerli olan demokratik barış programıdır. Lenin'in somutta uyguladığı barış siyaseti, kendisinin de açıkça belirttiği gibi, sosyalizmi korumaya yönelik, zaman kazanmaya yönelik ödün siyasetidir. Sosyalizmin çıkarları demokratik istemlerden önde geldiği için, seçim bu yönde yapılmıştır, yapılmalıydı. Ama verilen ödünlere, Lenin'in barış konusundaki programatik görüşleri gibi gösterilemez.

Komintern

Şimdi, yukarıda sıralanan bin türlü ödünün verilmesi için Lenin'in uğraştığı sıralarda, biraz da Komintern'e bakalım.

Komintern'e Giriş Koşulları 1921'de kabul edilmiştir ve bunların 6. maddesi şöyledir:

"Yalnızca yeminli sosyal-yurtseverliği değil, aynı zamanda sosyal-pasifizmin sahteliğini ve ikiyüzlülüğünü de açık etmek, Üçüncü Enternasyonal'e katılmak isteyen her partinin görevidir. Her parti, işçilere sistemli olarak göstermelidir ki, kapitalizmi devrimle yıkmadan, ne uluslararası arabuluculuk mahkemeleri, ne silah indirimi için görüşmeler, ne Birleşmiş Milletler'in 'demokratik' yeniden örgütlenmesi, insanlığı yeni emperyalist savaşlardan kurtaramaz" (Lenin, c.31, s.208).

Komintern'in Üçüncü Kongresi'nde Lenin, açıkça söylüyor ki, iki sistem arasında doğan denge, dünya devrimi beklendiği gibi gelişmediği için, pratik siyaset açısından önem taşıyor. Devrimin güçlü belirtileri vardı ama giderek devrim olasılığı azaldı, yani devrim kaçtı diyor. Ve, bunlardan ne ders çıkarmalı diye soruyor. Yanıtı ikili oluyor. Biri Komintern'in önüne koyulan devrim hazırlık görevi. Öteki Sovyet Rusya'nın önüne koyulan görev: "Rus Cumhuriyeti'ne gelince, biz de bu kısa aradan, taktiklerimizi tarihin zikzaklı çizgisine uydurmak için yararlanmalıyız" (Lenin, c.32, s.481).

**"Yalnızca yeminli
sosyal-yurtseverliği değil,
aynı zamanda sosyal-pasifizmin
sahteliğini ve
ikiyüzlülüğünü de açık etmek,
Üçüncü Enternasyonal'e
katılmak isteyen
her partinin görevidir.
Her parti, işçilere
sistemli olarak
göstermelidir ki,
kapitalizmi devrimle yıkmadan,
ne uluslararası
arabuluculuk mahkemeleri,
ne silah indirimi için
görüşmeler, ne Birleşmiş
Milletler'in 'demokratik'
yeniden örgütlenmesi,
insanlığı yeni emperyalist
savaşlardan kurtaramaz"
(Lenin, c.31, s.208).**

Açıktır ki bir işbölümü vardır. Kapitalist ülkeler işçi sınıfı devrim için çabalarken, Sovyetler Birliği de zaman kazanmak ve bu zamanda ekonomik ve her yönden gelişip güçlenmek için çalışacaktır.

Şimdi gelelim 26. Kongre'ye.

26. Kongre'de Brejnev yoldaşın getirdiği barış önerilerine biz yürekten katılıyoruz. Raporda Lenin'in barış içinde yanyana yaşama siyasetine sık sık değiniliyor. Ancak Lenin'in ölene dek savunduğu barış programının ilkelerinden de birkaç cümleyle söz edilseydi çok yerinde olurdu. O zaman getirilen barış önerileri, sanki bu önerilerle kalıcı ve demokratik barış sağlanabilmiş havasını vermezdi.

Atılım'ın somut olarak sorduğu soruya gelince. Barış, Lenin'in de dediği gibi halkların en temel bir istemidir. Ama halkların en önemli görevini "barışı korumak", yani bugünkü durumu korumak diye koyarsak, bugünkü durumu bile korumak olanaklı olmayabilir. Kalıcı ve demokratik bir barışın ancak kapitalizmi devirerek sağlanabileceğini, halkların en önemli görevinin bu olduğunu söyledikten sonra, bu görev yerine getirilene dek, halkların Sovyetlerin barış önerilerine arka çıkmalarının önemi vurgulanabilirdi.

Bu böyle konmayınca, sonra kalkıp bizim menşeviklerimiz, Sovyetlerin barış siyaseti adına(!) devrimci durumu ve bu durumda görevleri yadsıyorlar. Oysa Sovyetler'in barış siyaseti, iki sistemin sonuza dek yanyana yaşaması için değil, kapitalist sistemi o ülkelerin işçi sınıfı yok edene dek zaman kazanmak içindir.

Barış konusundaki eksiklik, 26. Kongre raporunun komünistlere ilişkin bölümünde de yansıyor:

"Dünya komünist hareketinin büyük birleştirici ilkesi, onun beraberliğini pekiştiren ve prestijini artıran güçlü bir etken, komünistlerin barış için, emperyalizmin saldırgan siyasetine karşı ve nükleer felaket tehlikesini beraberinde taşıyan silahlanma yarışına karşı savaşımdır" (abç).

Bu nedenledir ki, uzun süredir komünist partilerin uluslararası "resmi" toplantılarından barış önerileri dışında bir ürün alınamıyor, devrim önerileri çıkmıyor. Ve bu nedenledir ki *Atılım*, hemen koşup bize şantaj yapmaya çalışıyor, söyleyin bakalım, barışı korumak halkların en önemli görevi midir, değil midir diye soruyor.

Lenin'in dediği gibi, "birşey açıktır: Savaşı öldürmek sermayeyi yenmektir". Sovyetler'in kapitalizmle barış içinde yanyana yaşama çabalarını, sosyalizm altında, demokratik, adil bir barış içinde yaşamaya dönüştürmek açısından da sermayeyi yenmek, devrim en önemli görevdir.

YAZ TAARRUZU

Yaz Taarruzunda güçleniyoruz

Fatma Yılmaz, İstanbul

Bu yıl Yaz Taarruzu'na büyük coşkuyla başladık. Sona ermesine onbeş gün kala yine aynı coşkuyu duyuyoruz. Buna kırkbeş günün dersleri de ekleniyor.

Geçen yıllarla karşılaştırdığımızda bu yıl Yaz Taarruzu çok daha başarılı geçiyor. Bence böyle olmasının iki ana nedeni var:

Birincisi, deneyimle ilgilidir. Geçen yıl Yaz Taarruzu Türkiye'de ilk kez uygulanıyordu. Bunun getirdiği pratik eksiklerin, yanlışların çoğunu bu yıl aşabildik.

İkinci neden ise ideolojiktir. 1981 TKP II. Leninciler Konferansı Türkiye devrim hareketinde bir nitelik sıraması olarak değerlendirilmelidir. Konferansın, devrimin sorunları ve siyasal ortama ilişkin çözümlenmeleri kadrolar için son derece aydınlatıcı olmuştur. *Konferans Kararları*'nda, "önümüzdeki dönemde ancak ideolojisi ve siyaseti doğru, kafası ve yüreği demir gibi kadrolar ayakta kalabilecektir" (*TKP II. Leninciler Konferansı Kararları — 1981*, s.114) deniyor. Yüreğin demir gibi olabilmesi, kafanın demir gibi olabilmesine bağlıdır. II. Konferans, bu yolda atılmış güçlü bir adımdır. Getirdiği ideolojik açıklık, kafa netliği, devrimci coşkunun, yükselen özveri duygusunun bilimsel soğukkanlılıkla birleştirilmesinde yardımcı olmuştur. Bu da Yaz Taarruzu'nun başarısında önemli bir etkidir.

Bu söylediklerimi kendi deneyimlerimden örneklerle açmaya çalışacağım. Geçen yılki Taarruz'da taahhüdümü yarı yarıya yerine getirebildim. Çünkü hareketin gerektirdiği kadar değil, "olanaklarım" ölçüsünde özveri gösterdim. İşin ta başından, belirttiğim taahhüde ulaşabileceğime inanmıyordum. Hareketin gerektirdiği kadar özveri hedefini koymadığım için, olanaklarımı da yeterince değerlen-

diremedim. Baştan bu işin olamayacağını düşünmem yaratıcılığımı engelledi, olanaklarımı zorlamadım.

II. Konferans'ın "TKP İlegal ve Özgürdür" başlıklı bölümünde şöyle deniyor: "Özgürlük, saptanmış nesnel gereklilikleri elde etmek için doğanın sınırlamaları içinde amaca yönelik sistemli çalışma yürütme olanağıdır" (agy, s.106). Demek ki özgürlük, göreceli bir kavramdır. Nesnel gereklilikleri doğru saptamakla yakından bağlıdır. Yaz Taarruzu'nda da olanaklarımızın ölçüsünü belirttiğimiz hedefe ulaşmak için gösterdiğimiz çaba belirler. Hedefi belirleyen ise örgütün gereksinimleridir.

Bu yıl da eksiklerimiz olmadı değil. Örneğin, ben, bütün programımı çalıştığım işe ve yan gelir sağlayacak bir çalışmaya bağlamıştım. İşten çıkarıldım, yan gelir elde edeceğim alanda da başarılı olamayınca Taarruz'un ortasında yeni bir program düşünmek zorunda kaldım. Daha sonra durum düzeldi ama hâlâ bir miktar açığı kapatmaya çalışıyorum. Eksişim şuydu: Devrimci coşkuyla bilimsel soğukkanlılığı birleştiremem. Yalnızca devrimci coşkuyla hareket edilerek konulan hedefler boş sözlerden ileri gidemiyor. Coşku hedefi yüksek tutuyor ama bilimsel soğukkanlılık eksik kalınca yürütülen çalışma gelişigüzel, el yordamıyla gerçekleşiyor. Oysa Taarruz'da başarıya ulaşmak için, önceden atacağımız her adımı planlamamız gerekiyor.

Yaz Taarruzu devrime inancımızı daha da pekiştirdi. Yapılamaz denilen işlerin yapılabileceğini gösteren, küçük çapta da olsa iyi bir deneyim oldu. Görevimiz, burjuvazinin tüm çabasıyla engellemeye ve olmazlığını kanıtlamaya çalıştığı işleri öldürmektir. Türkiye'de ileri demokratik halk devriminin gerçekleşmesini hiçbir güç önlemeyecektir!

Faşist cuntanın demagojilerini boşa çıkartacağız

Ahmet Simav, Hamburg

Yoldaşlar, sizlere Burdur'da yaşamış olduğum bazı önemli olayları aktaracağım.

Burdur'daki 58. piyade tugayında geçen iki ay, ilk gününden son gününe kadar faşist cuntanın şovenist propagandası ile doluydu. İki ay boyunca Kemalizm propagandası ile beynimizi yıkamaya çalıştılar. Kemalizmin özünü bilmeyenler üzerinde belki bir derece başarılı olabildiler ama arada kıs kıs gülenler, bizi döviz ağacı sanıyorlar diyenler ve benim şu yazıda yansıtacaklarımı paylaşanlar da yok değildi.

Tugay komutanı bir konuşmasında şöyle diyordu:

"Bizler sizin içinizdeki anarşistleri, teröristleri, Kürt devleti kurmak isteyenleri ve komünistleri biliyoruz. Bunların ne yapmış olduklarından, hangi eylemlere katıldıklarından en ince noktasına kadar malûmatımız var. Bunları tek tek tanyoruz. Şu anda, bu salonda bulunanları ortaya çıkartabiliriz. Bu aldatılmış kişilerin hakkında yeterli delil var fakat biz onlara birşey yapmıyoruz. İki ay içinde bu kişileri bütün kötülüklerden, bölücü akımlardan arınmış

Kemalistler olarak tekrar yurt dışına vazifelerinin başına döneceklerdir.

"Bazı kendini bilmez vatan düşmanı kişi ve guruplar ülkemiz aleyhine eylemler yapmakta, bizleri faşist olarak nitelendirmekte, ülkemizde işkence olduğuna dair yalan söylemekte, Türkiye'ye yapılacak yardımlara karşı çıkmaktadırlar. Eğer bizler o kendini bilmezlerin dediği gibi faşist olmuş olsa idik, içinizde bulunan ülkemiz aleyhine çalışanları hemen tutuklar, gerekeni yapardık. Kahraman Türk askerleri olarak, böyle üç-beş vatan haininin söylemiş olduğu yalanlara kanmayınız.

"Bizler Atatürk ilkelere bağlıyız. 12 Eylül harekâtından sonra ülkemize tekrar barış, kardeşlik havası geldi. Tek sıkıntımız ekonomimizi düzlüğe çıkartmaktır. Bu da sizin sayenizde olacaktır. Gön-dereceğiniz dövizlerle bu ekonomik sorunların çözümüne katkıda bulunacaksınız. 12 Eylül'den sonra ülkemizdeki anarşinin hemen hemen hakından geldik sayılır. Sizlerin sayesinde yurt dışında devleti-

(Devamı 16. sayfada)

miz aleyhine çalışan kişilerin ve gurupların icabına bakacağız. Bizler inanıyoruz ki siz kahraman Türk askerleri devletimiz aleyhine faaliyetleri olan kişileri, örgütleri bize bildireceksiniz, ya da bu bölücü mihraklarla, damarlarınızdaki asil Türk kanından dolayı, amansız mücadeleye girişeceksiniz”.

Finans-kapitalin sözcüsünün demagojisi, işte böyle devam edip gidiyor.

İki aylığına Burdur'a gelenleri ellerinden geldiğince demagojileri ile kandırmaya çalıştılar. Verdikleri seminerlerden (faşizmin demagojisi anlayın) bazıları Türkiye'deki bölücü akımlar, Kemalizmdi. Bu işler için özel olarak, Ankara'dan kontr-gerillada görevli, uzmanlaşmış köpeklerini gönderip, seminerlere herkesin katılmasını zorunlu tuttular.

Anket adı altında Türkiyeli arkadaşlarımızı ispiyon etmemizi istedikler. Aklımda kaldığı kadarı ile şu konularda sorular vardı:

—Türkiye aleyhine çalışan örgütler;

—Türkiye aleyhine çalışan kişiler;

—Türkiye aleyhine yayın yapan radyolar;

—Kürt ulusunu savunanlar;

—Ülkemizde bulunmayıp, aranan ya da haklarında tutuklama kararı olanlar;

—Devletimize ters düşen eğitimciler.

Bunlara benzer daha birçok soru vardı. Bu kişilerin, örgütlerin, kuruluşların isimleri, yurt içi ve yurt dışı adresleri, hangi eyleme katıldıkları isteniyordu. Bazı kişiler özel olarak çağırılıp, ajanlık teklif ediliyordu.

Evet yoldaşlar, faşist cunta yurt dışında mücadele veren anti-faşistlerden çekinmekle, devrimcilerin cuntanın yüzünü Avrupa kamuoyunda sergilemelerinden oldukça rahatsız olmaktadır.

Bütün bunlar, faşist cuntanın sağlam temeller üzerine oturmadığını, finans-kapitalin sorunlarının altından kalkamadığını ve ülkemizde bunalımın kalıcılığını kanıtlar.

Kahrolsun faşizm!

Yaşansın ileri demokratik halk devrimi!

Menşevik gözüyle ekon mid devlet ve tekeller

Ayla Antepli

TKP'nin Sesi radyosu, 10 Temmuz günlü yayınında, cuntanın kamulaştırılmış madenleri ve KİT'lerin bir bölümünü holdingleştirip özel sektöre devretme planlarını "eleştirdi". Bilindiği gibi, özel sektöre devredilecek KİT'ler arasında petro-kimya, demir-çelik, şeker ve kâğıt işletmelerinin yanısıra Denizcilik Bankası da vardır.

TKP'nin Sesi'nin "eleştirisini" dayandırdığı temeller oldukça ilginçtir. Bir bütün olarak ele alındığında, bu "eleştiri", menşeviklerin cuntayla "savaşta" düştükleri acizliğin ve bilgisizliğin, vulgar demokratizmin, Kemalizmi savunabilmek için nasıl Atatürk döneminin gerçeklerini çarpıttıklarının ve aynı zamanda nasıl faşist cuntaya akıl hocalığı yaptıklarının çarpıcı bir örneğini oluşturuyor.

İzmir İktisat Kongresi

Radyo şöyle diyor:

"Atatürk'ün yolunu izlediğini söyleyen cunta yönetimi, Atatürk'ün İzmir İktisat Kongresi'ni açarken yaptığı konuşmayı hiç duymamışa benziyor. Çünkü ulusal bağımsızlıktan ve ulusal kalkınmadan yana olan Atatürk, haklı olarak, bu konuşmasında stratejik madenlerin her zaman devletin mülkiyetinde kalması gerektiğini söylemişti. Bunun da ötesinde tekele dönüşmesi olası olan her alanın mutlaka devlet eliyle işletilmesi gerektiğini belirtmişti."

TKP'nin Sesi radyosunun kullandığı üslubun bile Atatürk dalkavukluğu koktuğunu bir yana bırakıp konunun özüne gelelim.

1923 İzmir İktisat Kongresi'nde cılız Türk burjuvazisi ile onun adına siyasal iktidarı almış olanlar kafa kafaya verdiler ve sermaye birikimi için, yeni cumhuriyetin kapitalist gelişmesi için elverişli

yolları tartıştılar. Kongre, radyonun göstermek istediğinin tam tersine, liberal bir ekonomi siyaseti başlattı. 1929'a dek süren bu liberal siyaset döneminde, özel sektöre ağırlık tanındı, hatta olduğu kadarıyla birçok devlet işletmesi özel sektöre devredildi ve daha baştan tekel olan birçok alanda yabancı sermayeyle ortaklığa girildi.

Örnekleyelim. Kibrit ve yanıcı maddeler işletmesi, önce bir Belçika şirketine, sonradan ise bir Amerikan şirketine devredildi. 1925 yılında bir Belçika şirketiyle ortak kurulan Türkiye Kibrit İnhisarı T.A.Ş.'nin ortakları arasında İsmet İnönü de vardı. Daha baştan "inhisar" yani tekel olan bu alanda yabancı sermayenin payı yüzde 51 idi. İspirto ve alkollü içkiler inhisarı, 1926'da, bir Polonya şirketiyle ortak kurulan karma bir şirkete verildi. Bu karma şirketin hissesinin ancak yüzde 45'i T.C. hazinesine aitti.

1927'de, "stratejik" olan barut ve patlayıcı maddelerin inhisarı bir Fransız gurubuna verilmişti. Tabanca ve av fişekleri inhisarı da aynı Fransız gurubuna verildi. Petrol ithali hakkı da American Standard Oil şirketine verildi. Ayrıca 1925'de İstanbul, İzmir, Trabzon ve Mersin limanlarının işletilmesi yeni kurulan anonim şirketlere devredildi (Örnekler Korkut Boratav, *Türkiye'de Devletçilik*, Gerçek Yayınevi, 1974, s:36-37'dendir).

İşin ilginç yanı, arkası gelmeyen *Savaş Dolu Yıllar I*'de İ. Bilen İzmir İktisat Kongresi'ni ve o yılları bugünkünden çok daha farklı değerlendiriyor:

"İzmir İktisat Kongresi, kimin nereye yöneldiğini gösteriyordu. Burjuvazi kapitalizme yelken açmış, Batı'ya dümen kırıyordu" (*Savaş Dolu Yıllar I*, s.27).

"İşçilerin, emekçilerin sömürülmesi süreci, sermayenin palazlanmasıyla atbaşı hızlandı. Sermaye birikimi, yığılımı, santralizasyonu, toplulaşması iyice uç verdi" (agy, s.43).

Bugün faşist cunta Atatürk'ün yolunu izlediğini söylemekle hiç de çelişkiye düşmüyor. Yelken açan gemi aynı rotada, ama çeşitli limanlara uğrayarak gidiyor. O zaman uç veren aynı eğilimler bugün faşist cuntayla sonuç verdi. Faşist cunta çelişkiye düşmüyor ama İ. Bilen çelişkiye düşüyor.

Menşevikler dönemi seçerken daha tutarlı olabilirlerdi

1929'da "Atatürkçü" devlet, devletçilik siyasetine geçti. Menşevikler devlet sektörüne hayranlık duyan bir kafa yapısına sahip olduklarından, Atatürk'ü "ulusal kalkınmacı" vb. gösterme çabasında telaşa kapılmasalardı, devletçilik dönemini seçerlerdi. Bu onlar açısından daha tutarlı olurdu ama gerçeklerle yine tutarlı olmazdı.

1923'de liberal ekonomi siyaseti uygulanmasının çeşitli nedenleri vardı. Bunlardan biri burjuvazinin cılızlığını boyutlarının kavranamaması, rekabetçi kapitalist kurallar içinde sermaye birikiminin sağlanacağına şüphelenmesiydi. Ayrıca, 1923-1929 arasında devletin ekonomiye karşı gücü de yoktu. 1929'a dek devlet ağırlığıyla gücünü Lozan anlaşmasına göre Osmanlılardan devraldığı borçları ödemek için harca-
dı.

1929'a gelindiğinde burjuvazinin liberal siyasetle falan palazlanamayacak kadar cılız olduğu ortaya çıktı. Sonra, devletin ekonomiye karşı gücü artarken, aynı zamanda 1929 bunalımı bu karşılamayı gerekli kıldı. O

sırada tüm kapitalist ülkelerde, kapitalizmin ulaştığı düzeyin çerçevesi içinde devletin ekonomideki rolü arttı. Kimisinde devlet kapitalizmi, kimisinde devlet tekeli kapitalizmi güçlendi.

1929'da devletçilik siyasetine geçildi ama bunun kendisi devlet eliyle burjuvaziye palazlandırma anlamına geliyordu. Gerçekten de Sanayi Teşvik Kanunu bunun akıl almaz bir göstergesidir. Buna göre, fabrikalara ve madenlere bedava toprak veriliyor, emlak, arazi ve gelir vergilerinden, telgraf ve telefon ödemelerinden muafiyet vb. tanınyordu. Yani, menşevikler bu dönemden de perk yüz akıyla, gerçekleri çarpıtmadan söz edemezler.

Her neyse, şimdi *TKP'nin Sesi*'nin bugüne ilişkin değerlendirmelerine gelelim.

Yerli ve yabancı tekellerle devletin içiçe geçmesi

Radyo'ya göre, "Kit'lere, yerli ve yabancı tekellerle devletin içiçe geçtiği bir yapı kazandırılmak istenmektedir... Bu bir çözüm müdür? Ekonomik bunalımın böylesi devlet tekeli kapitalizmi yöntem ve biçimleriyle aşılamayacağını Batı kapitalist ülkelerinde bunalımın derinleşmekte olması açıkça gösteriyor".

Yani Radyo, yerli ve yabancı tekellerle devletin içiçe girdiği bir yapının henüz Türkiye'de olmadığını, ama KİT'ler "özel sektöre — yani tekellere" devredilirse olacağını söylüyor. Tekelcilik yalnızca özel sektörle kısıtlıdır ve KİT'ler devletin elinde kalırsa, devlet tekeli kapitalizmi gelmez. O zaman bu, başka birşey olur. Radyo ne olacağını söylemiyor ama herhalde o ünlü üçüncü yol, kapitalist olmayan gelişme yolu olur!

Devletin, yerli ve yabancı tekellerin içiçeliği, devlet tekeli kapitalizminin varlığı gibi sorunlar, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabında çoktan çözümlendi:

"...Tekellerle, finans-kapitalle devletin tek bir mekanizmada bütünleşmesi tekellerin varlığından ayrılmaz. Tekeller doğar doğmaz devlete el at-

maya da başlarlar. Bütünleşme eğilimi ilk tekelle birlikte doğar. Türkiye'de tekeller vardır ve ekonomiye egemendir. İsteyen Vehbi Koçları, Sabancıları 'ticaret burjuvazisi' diye niteleyebilir, ama bunlar tekeli guruplarıdır, finans-oligarşisidir. Ve eğer bunlar tekeli iseler, tekellerin devlete egemenliğini kimse yadsıyamaz. Çünkü her yerde, ve bu arada Türkiye'de, tekellerle devlet arasındaki bütünleşme, tabanını tekellerin varlığında bulur" (*Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*, 5. basım, s.49).

Devlet tekeli kapitalizmi kendi devletin kendi tekellerini "özel" tekellere devretmesine bağlamak koca bir çarpıtmadır. "Özel" tekellere devir, devlet tekeli kapitalizminin bir yoluysa, devlet tekellerinin kendisi de öteki yoludur. Bunlar devlet tekeli kapitalizminin mekanizmalarını oluşturan çeşitli yöntemlerdir.

TKP'nin Sesi'nin cansiperane savunduğu devlet tekellerine gelince, Lenin bu konuda şunları söylüyor:

"Banka patronları, devlet tekeliçiliğinin kendilerine apansızca çullanmasından korkuyor görünüyörlar. Apacıktır ki, bu korku, söz gelimi aynı dairede çalışan iki bölüm başkama arasındaki rekabetin yansımından başka birşey değildir. Çünkü bir yandan tasarruf bankalarına emanet edilen milyonlar, son çözümlemede yine aynı banka sermayesi patronlarınca kontrol edilirken, öte yandan, kapitalist toplumda devlet tekeliçiliği, belli bir işkolunda iflasın eşliğinde olan milyonerlerin gelirini artırma ve güvence altına alma yolundan başka birşey değildir" (Lenin, *Toplu Yapılar*, İngilizce basım, c.22, s.217-218) (abç).

"Finans-kapital çağında özel sermaye ve devlet tekellerinin nasıl içiçe geçtiklerini, dünyanın paylaşılması için büyük tekeller arasındaki emperyalist kapışmada nasıl ayrı (abç) halkalar oluşturduklarını açık seçik görüyoruz" (Lenin, c.22, s.251).

"Üretim araçlarının özel mülkiyeti altında, devletin üretimi daha çok tekelleştirmesine ve denetlemesine doğru atılan tüm bu adımlar, emekçi halkın sömürsünün yoğun-

laşmasını, baskının artmasını da kaçınılmaz olarak beraberinde getirir. Sömürücülere karşı koymak güçleşir, gerici-lik ve militarist zorbalık artar. Bu adımlar, aynı zamanda, kaçınılmaz olarak, büyük kapitalistlerin, nüfusun tüm öteki kesimlerinin sırtından kazandıkları kârlarda dev bir artışa yol açar" (Lenin, c.24, s.309).

Tekeller var oldukça ve ekonomiye egemen oldukça, devlet tekeli ile "özel" tekeller arasındaki ayrım biçimseldir. Bu, tekellerin iç örgütlenmesinin bir sorunudur. Bu ayrım, işçi sınıfını, yalnızca Lenin'den yukarıda aktardığımız biçimde etkiler: Sömürücülere karşı koymak güçleşir, gerici-lik ve militarist zorbalık artar. Ne var ki, Türkiye gibi askersel bürokratik disiplinin ülke çapında, özel işletmelerde bile uygulandığı bir ülkede bu ayrım da pek önem taşımaz.

Devletin ekonomik etkinliğinin sosyal içeriğinin değiştirilmesi

Menşevikler, neden devlet tekeliçiliğini bu kadar ateşli savunuyorlar?

Çünkü KİT'lerin "özel" tekellere devredilmesi, birincisi, "ulusal çıkarları tümüyle reddetmek", "ulusal varlığı" emperyalizme teslim etmek demekmiş! İkincisi, "devletin şimdiye kadar izleyegeldiği tekeldışı kesimleri destekleme politikasına da son vermesi"ymiş! ("Devletin malı deniz, yemeyen domuz" derlerdi eskiden. Şimdi, 'devletin malı deniz ama bunu yalnız tekeli domuz yer, başkasına koklatmaz' deniyor"muş!) Üçüncüsü, "gerçek çözüm yoluna" sırt çevirmemiş! Bu gerçek çözüm yolu da, "KİT'lerin, yani devletin ekonomik etkinliğinin siyasal içeriğinin değiştirilmesi, bunun tekeldışı tüm kesimlerin, en başta işçi ve emekçi yığınların çıkarına çalışır duruma getirilmesi, işçi ve emekçilerin denetimine verilmesi"ymiş!

Birincisi, özel tekellerle devlet tekellerini böyle kategorik ayırarak, menşevikler "tümüyle" "ulusal şovenizme" teslim olmuşlardır. "Ulus-

çıklarlar", "stratejik maddeler" çığırkanlığı, finans-kapital yayılmacılığına dalkavukluktur. İkincisi, "tekeldışı kesimlere izlenen politikanın" değişmesinden korku, cuntaya düpedüz akıl öğretmektir. Üçüncüsü, "devletin sosyal içeriğinin değiştirilmesine" gelince, bunun adı devrimdir, ama tekeldışı burjuvaziye de bu içeriğe katınca, bu adı koymamıyorlar.

Lenin'in dediği gibi, devlet tekeli kapitalizminden ileri doğru gidebilmenin tek yolu sosyalizme doğru adım atmaktır:

"...Koca bir kapitalist işletme tekeli olursa, bu bütün ulusa hizmet ettiği anlamına gelir. Devlet tekeli olursa, bu, devletin (...) tüm işletmeyi yönetmesi anlamına gelir.

"Kimin çıkarına?"

"Ya toprak beylerinin ve kapitalistlerin çıkarına ... ya da devrimci demokrasinin çıkarına — ve o zaman sosyalizme doğru bir adım olur.

"Çünkü sosyalizm, devlet-tekeli kapitalizminin bir adım sonrasında öteye birşey değildir. Başka bir deyişle, sosyalizm, bütün halkın çıkarına çalıştırılması sağlanan devlet tekeli kapitalizminden başka birşey değildir ve bu başarıldığı ölçüde de kapitalist tekeliçilik olmaktan çıkmıştır (Lenin, c.25, s.362).

Bütün bunları söyledikten sonra, KİT'lerin "özel" tekellere devredilmesini nasıl değerlendirmeliyiz? Açıktır ki bu, hem üretim düzeyinde, hem de sermayenin yoğunlaşması ve tekeliçiliğin geliştirilmesi düzeyinde çeşitli sorunları çözmek, belli darboğazları aşmak için düşünülmüş bir önlemdir. Burjuvazi, devlet tekeli kapitalizminin bu biçiminin bugün daha çok işine geleceğini düşünüyor. İzmir İktisat Kongresi'yle başlayan liberal siyasetten 1929'da devletçilik siyasetine geçiş, nasıl Atatürk döneminde kapitalist sistemin niteliğinde özde bir değişiklik oluşturulmuyorsa, bu değişiklik de bugün ülkemizde egemen olan devlet tekeli kapitalizmi sisteminin niteliğinde özde bir değişiklik yaratmıyor. Devlet tekeli kapitalizminin bir "bölüm başkama" diğerine karşı savunmak komünistlerin işi değildir.

lizme kazanma çabaları açıkça ortaya çıktı.

Atılım'ın orduya ayrımlı yaklaşımı

Yusuf Vardar yazısında şöyle diyor:

“Türkiye ordusundaki subaylar arasında da bugün, orta katmanlardan başlayıp, yüksek rütbeli generallerde egemen burjuvaziye kadar uzanan, değişik sınıf ve katmanların öğeleri bulunuyor.

Bu sınıfsal etkene, bir de, ordunun emperyalizme karşı ulusal kurtuluş savaşı vermiş olmasından gelen gelenekler ekleniyor. Ordu yönetiminde egemen olan Kemalizmin anti-emperyalist içeriğini yitirmiş olmasına karşılık, Kemalizmin anti-emperyalist geleneği ordunun yığını etkiliyor.

“İşte bunun için, “ordu egemen sınıfın baskı aracıdır” genel gerçeğini yinelemekle yetinmek, ordu sorununu doğru anlamaya yetmez. Sınıfsal ve ideolojik bir sıra neden, NATO emrindeki orduda yurtsever eğilimlere objektif temel oluyor. Bu nedenle, subayların genç yaşta başlayan uzun bir eğitimle NATO’cu görüşlerle doldurularak yetiştirilmesine karşın; egemen sınıfın çıkarlarını “ulusal çıkar” gibi gösteren demagojilere, körü körüne “itaatin” ordunun köşetaşı yapılmasına karşın; 1960’lardan bu yana sık sık uygulanan “temizlik” operasyonlarına karşın, Türkiye ordusunda böylesi eğilimlerin kökü kazanmıyor.”

Yusuf Vardar sürekli, orduya ayrımlı yaklaşımdan söz ediyor ama kendi yaptığı ayrımlı anti-emperyalist içeriğini yitirmiş Kemalizmle, bu içeriğini yitirmemiş Kemalizm arasında oluyor!

Bir kez, Kemalizm ideoloji olarak çıkışından beri gerici burjuva ideolojisidir. Kemalci hareketin belli bir tarihsel anda nesnel olarak gördüğü sınırlı ilerici işlev bu olguyu değiştirmez. Bu nedenle ordu tabanını devrime kazanmak Kemalizme karşı ideolojik savaş yürütmeden olamaz. Yusuf Vardar’ın ordu tabanını devrime kazanmak gibi bir sorunu yoktur!

İkincisi, hele ki bugün cunta Kemalizmi ideolojik temel olarak almışken, Kemalizme övgüler yağdırmak,

ordunun bir kesimini burjuva demokrasisine bile kazanmak değil, faşist cuntanın etkisine koyvermek demektir. Zaten Yusuf Vardar da, bu kesimi faşist cuntanın bir kanadının etkisine kazanmak için çabaladığını gizlemiyor:

“Generallerin arasında da faşizme karşı olanlar komşularımızla ilişkileri, ülkenin dış politikasını görece gerçekçi konumlardan değerlendirenler var.

“Öte yandan en gerici, militarist kliğin eylemi artıyor. Yurtsever çevrelere karşı baskılarını yoğunlaştırıyor, ordu tepesindeki ve erkteki etkilerini yükseltmeye çalışıyorlar. Bu koşullarda ordudaki yurtseverlerin görevi, güçlerini demokrasi için giderek oluşan hareket ile birleştirmek, cuntanın içindeki ve dışındaki en gerici Amerikanca öğeleri, militarist kliği yalıtmaştır.”

Yusuf Vardar generallerin bir kısmını övdükten sonra, ordudaki yurtseverleri “güçlerini demokrasi için giderek oluşan hareketle” yani cuntanın iyi kanadıyla birleştirmeye ve cuntanın içindeki ve

dışındaki “kötüleri” yalıtılmaya çağırıyor.

Yüz karası!

Atılım ve İşçinin Sesi'nin orduya yaklaşımaları arasındaki ayrım

Yusuf Vardar, *İşçinin Sesi*'ni orduya ayrımlı yaklaşmıyormuş gibi göstererek “eleştiriyor”. Ancak bu, tabana ordu kuyrukçusu görüşler aşılama- da kullanılan sahte kılıftır. Sorunun özü başkadır.

İşçinin Sesi orduya ayrımlı yaklaşıyor. TKP Leninci kanadının, ordu içinde çalışmaya ilişkin konferans kararı da vardır. Bu kararı herhalde Yusuf Vardar okumuştur. Ama dediğimiz gibi sorun orduya ayrımlı yaklaşım yaklaşmamak değildir.

Atılım ile *İşçinin Sesi* arasındaki ilişkin farklılıkların özü şöyle özetlenebilir:

1. *İşçinin Sesi* ordu kurumunun, işçi sınıfımıza ve halka karşı silahlanmış burjuvaziyi temsil ettiği görüşündedir. Bununla bağlı olarak devrimde bu kurumun parçalanması, yerine yeni bir

ordunun kurulması gerektiğini savunur.

Atılım ordunun görevinin ulusal bağımsızlığı, halkın demokratik haklarını vb. korumak olduğunu, ancak bu görevin emperyalizm ve işbirlikçilerine çarpıtıldığını savunur. Bu nedenle de orduyu parçalamaktan değil, şunun bunun elinden kurtarmaktan, temizlemekten söz eder.

2. Yukarıdaki farkların doğal sonucu olarak, *İşçinin Sesi* ve *Atılım*, ordunun hangi kesimini, nasıl ve ne için kazanma konusunda farklı görüşler savunurlar.

İşçinin Sesi, erleri, asubay ve alt kademe subayları kazanmanın önemini vurgular.

Atılım, generallere, hatta cuntanın en gerici olmayan (!) gerçekçi dış siyaset izleyen (!), anti-faşist kesimine dek uzanır.

İşçinin Sesi ordu içinde çalışmanın, ordu içine yönelik devrimci propagandanın önemini vurgular ama devrimde ordunun önemli bir parçasını kazanmak için bunun yeterli olmadığını savunur. Devrim sırasında ordunun önemli bir parçasını kazanmak için, fiziksel dahil, özel olarak savaş yürütmek gerektiğine inanır.

Atılım ordu içinde bir kesimi överek, ordunun gerçek işlevini saklayarak, Kemalizm propagandası yaparak ve tam anlamıyla milliyetçi duyguları kaşıyarak orduya ayrımlı yaklaşır!

İşçinin Sesi halk devrimine ordunun önemli bir parçasını kazanmayı amaçlar.

Atılım, nesnel olarak, burjuvazinin kendi iç hesaplaşmalarında bir tarafın ötekine karşı başarısını sağlamak için çabaladığı olur.

Orduya ayrımlı yaklaşımında *Atılım* ve *İşçinin Sesi* arasındaki ayrımlar bunlardır. *Atılım*, *İşçinin Sesi*'ni orduya ayrımlı yaklaşmamakla suçluyor ama kendi ayrımlı yaklaşımıyla ulaştığı sonuç ordunun bir kesimini kazanmak değil, ordunun bir kesiminin *Atılım*'ı kuyrukuna kazanması, militarist klik, faşist cunta kuyrukçuluğudur.

Bunun hesabını, şu sırada tutuklu olan ve ordunun “yurtsever” yüzünü çok yakından yaşayan binlerce yoldaşımızla birlikte soracağız.

“Ordu ve Leninci politikası”nın çarpıtılması

Tuğrul Çetin

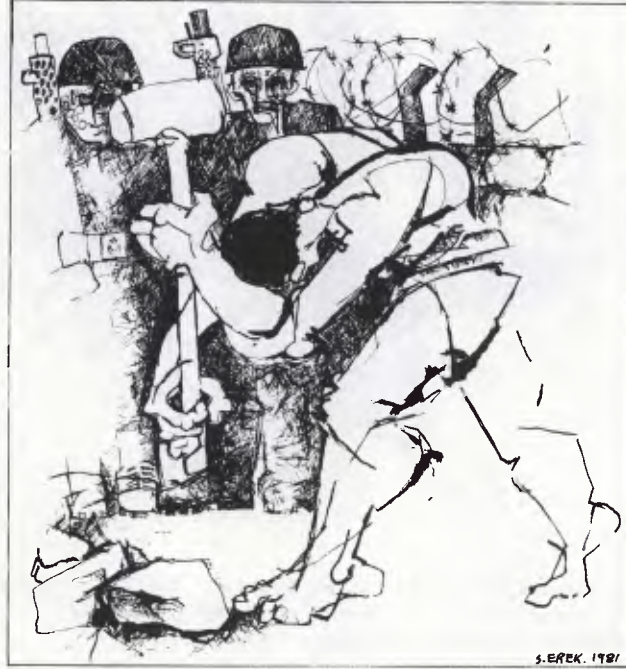
Faşist cuntta bir yandan ağır baskı ve zulüm uygularken, öte yandan yoğun beyin yıkama çabalarını sürdürüyor. Son olarak, halka sempatik görünebilmeyi(!), faşist olmadığını kanıtlayabilmeyi(!) de içeren nedenlerle, ipliği pazarda çıkmış MHP'yi yargılamaya başladı.

Geçmiş dönemde belirleyici bir tabana sahip olamayan faşist parti, finans-kapitalin yalnızca vurucu gücü, devlet terörünün bir eklentisi olmaktan öteye gidemedi. Bu koşullar altında bir kitle hareketiyle iktidarı alamayan faşizmin, tepeden ordu eliyle dayatılması doğaldı. İşbaşına geldikten sonra, “çok başlılığı” engellemek, konumunu sağlamlaştırabilmek, halka sempatik görünmek, anti-faşist demagoji yapmak, OYAK ve yandaşı finans-kapital kesimlerinin önderliğini pekiştirmek, vb. nedenlerle kendi içinde kanat kavgasına girmesinin de hiç şaşırtıcı bir yanı yoktur.

Faşizmin tüm demagojilerine karşı savaşmak, onun gerçek yüzünü kitlelere sergilemek komünistlerin güncel görevidir. Menşevikler ise, sosyal-demokrasiyle ortaklaşa başlattıkları ihanetlerini, faşist darbe sonrasında yeni biçimler altında sürdürüyorlar. Bu kez de “MHP davasını halkın malı yapmak”(1) için cuntanın demagojilerine yardımcı oluyorlar. İşçi sınıfı hareketi içinde burjuva siyasetini dile getiren oportünizmin sosyal-şoven yüzü bu ihanetle, proletarya ve emekçilerin beyinlerine bir kez daha ve artık hiç çıkmamak üzere kazıldı.

Burada ister istemez insanın aklına Arnavut hikayesi geliyor.

Tilki bir gün hacca gitmeye karar vermiş ve düşmüş yola. Yolda bir yılanla rastlamış. Tilkinin Kâbe'ye gittiğini öğrenen yılan takılmış peşine. Giderken karşısına bir ırnak çıkmış. Yılan, “ben sudan çok korkarım, ırnağın senin sırtında geçeyim” deyince, tilki sahte yol arkadaşını sırtlamış ve girmiş suya. Ama

yılanın niyeti belli. İrmağın ortasına geldiklerinde, tam yılan tilkinin boynunu sokacakken, tilki ondan erken davranıp, yılanın başını ısıracağı gibi koparıp atmış. Sudan çıkarak, yılanın başsız gövdesini kumsala uzatmış ve “çok zarif bir vücudun vardı ama hacı olamadın” demiş.

Türkiye komünist hareketinin de sırtındaki yılanın kafasını koparıp atacağı günler yaklaşıyor. Menşevikler zehir akıtan dişlerini işçi sınıfımıza çoktan gösterdiler. Sonunda başı kopan menşevizme, “usta, çok ince siyasetçilerdiniz ama komünist olmadınız” denecektir.

Sahte komünistler, emperyalizme karşı “anayurdun savunulması” için “cunta içindeki kimi yurtsever güçleri” destekleyerek, finans-kapitalin içinde bulunduğu bunalımdan kurtulması “savaşımında” tarihteki emsallerine taş çıkarttılar. 12 Eylül öncesinde faşizmi MHP ile sınırlayarak asıl düşmanı gözden sakladılar. Şimdi de MHP'nin “yargılanması”ni büyük bir

olaymış gibi lanse ederek cuntayı açıkça anti-faşist ilan ediyorlar.

Oportünistlerin cuntaya bu denli omuz vermeleri “ulusal kurtuluş savaşı” vermiş “yurtsever Türk ordusu”na olan güvenlerinden ileri geliyor. Böylesi “ilerici geleneklere sahip olan” ordunun dağıtılması oportünistlerce uygun olmadığından, Kemalizmin “anti-emperyalist geleneğinin” ordu yığınını etkilemesine güvenerek “yurtsever subaylar” a çağrılar gönderip, onları “II. Ulusal Kurtuluş Savaşı”na davet ediyorlar. Böylece ordu konusunda Leninci politikadan ne anladıkları ortaya çıkıyor.

Bu arada *İşçinin Sesi*'ne karşı anti-Leninist zehir kusmaktan da geri kalmıyorlar. Ordu konusunda *İşçinin Sesi*'ni “eleştirirken” düştükleri sosyal-şovenizm batağında nasıl umutsuzca çırpındıklarını çok güzel yansıtıyorlar:

“Bugünden ordudaki yurtsever subayları halkın demokrasi ve bağımsızlık savaşımına çağırılmayı “devrimciliğe” sığ-

dıramayanlar, gün aşırı çağrı çıkarttıkları devrim günü gerçekten gelip çatınca ordunun bir kesimini halkın, işçi sınıfının yanına kazanmayı nasıl başaracaklar?” (*Atılım*, sayı: 90).

Bir kez komünistler, “yurtsever subayları” çıkarttıkları fermanlarla halk saflarına çağırılmazlar. Komünistlerin görevi ordu içinde yoğun siyasal propaganda yapmak, ordu tabanındaki erleri, assubayları ve alt kademe subayları örgütlemektir. Sıcak savaş anında da bir yandan ordunun karşısına fiziksel bir güç koymak, öte yandan da orduya yönelik yoğun ajitasyon-propaganda'yı yürüterek ordu tabanını devrim saflarına kazanmaktır.

Hem sonra menşevikler, ordunun bir kesimini halkın, işçi sınıfının yanına kazanmayı nasıl başaracağımızı merak ediyorlarsa, zahmet edip TKP II. Leninciler Konferansı kararlarına bakabilirler:

“Bu dönemde ordu içinde çalışma önemle ele alınmalı, bu çalışmayı EK ilk elden yürütmelidir.

“Ordu tabanındaki erlerin kalıcı olmadığını gözönüne alarak, bu çalışmada assubaylar ve alt kademe subaylar başlangıç noktası olarak değerlendirilmelidir.

“Ordunun subay ve assubay kadrolarını yetiştiren *harb okulları, assubay okulları ve öteki askeri okullar* içinde çalışmaya ve yüksek okullardaki yoldaşlar arasından askerde çalışma yapabilecek yoldaşlar yetiştirilmesine ağırlık verilmelidir.

“Tabandaki geniş er yığını arasındaki yığın çalışmasında ordu içindeki komünistlerin yanısıra, çeşitli alanlarda çalışan yoldaşlardan da askerlik süreleri içinde yararlanılmalıdır.

“Ordunun görev yaptığı her bölgede komünistler, erler, assubaylar ve subaylar arasında çalışma yapmalı, kişisel ilişkiler kurmalı, sonuçları zaman geçirmeden EK'ya iletmelidirler” (*TKP II. Leninciler Konferansı Kararları*, s.105-106).

Hamza Demirci yoldaşın hesabını soracağız

Temmuz ayı Hamza Demirci yoldaşın birinci ölüm yıldönümüdür.

Geçen yıl, gece evine giderken iki kişi tarafından yoldaşımızın yolu kesiliyor, hainlerden biri yoldaşı tutuyor, ötekisi tabancasını karnına boşaltıyor.

Türkiye işçi sınıfı akıtılmış kanların hesabını soracaktır.

Hamza yoldaşı finans-kapitalin ağız salyalı faşistleri mi, yoksa işçi sınıfı içerisindeki oportünist ajanlar mı vurdular? Bu sorunun açıklığa kavuşması oportünizmi işçi sınıfımızın gözünde sergilemek bakımından önemlidir. Bugüne kadar topladığımız bilgiler yoldaşımızı oportünistlerin vurmuş olabileceği yolundadır, ancak yeterli kanıt olmadığından böyle bir suçlamada bulunmayı doğru bulmadık.

Hamza Demirci yoldaş Kürdistanlıydı. Kürdistan'ın kurtuluşunu Kürt ve Türk proletaryasının finans-kapitale karşı birlikte vereceği enternasyonalist mücadelede görüyordu. Menşeviklerin sosyalşoven tutumlarına karşı amansız mücadele ediyordu.

Yoldaşımız,

Kavgamız bıraktığın yerden devam ediyor. Hem de her geçen gün daha da güçlenerek.

TKP'miz oportünizmden temizlenmek, Leninizmle kuşanmak için hazırlanıyor.

TKP'mizi güçlendirmek ve zafere ulaşmak için yine Yaz Taarruzu'na çıktık.

Kızıl bayrak yere düşmeyecektir!

Ankara İMG

13-14 Eylül psikolojisi değişiyor

Faşist diktatörlük, bildiğimiz gibi Türkiye'yi emperyalistleştirilmek istiyor. Bu, finans-kapital için hayati önem taşıyor. Bunun için bazı "ihtiyaçları" var. Bunlardan en önemli biri de ülke içinde işçi sınıfına, halka ekonomik baskı uygulamak, sömürüyü azdırarak güç kazanmaktır.

Faşist cunta tüm varlığıyla halka yükleniyor. Küçük burjuvazi ilk darbe olduğunda

büyük umutlar duymuştu. Ama şimdi umudu kesti. Cunta, Türkiye'nin ezici bir çoğunluğunu rahatlatmadı. Bu rahatsızlık günlük yaşamda hep yansıyor.

Türkiye'de sokak başında bir kahve vardır. Kahvelerde garip bir uygulama konmuş. Kahveye kim gelirse gelsin, ve ne içerse içsin, kahveci ona bir perakende satış fişi kesiyor. Akşamları bu fişi işletme defterine kayıt ediyor. Bu fişlerden birini işlemeyi unutursa yandı. Diyelim bir adam çay içti ve 6TL verdi. Kahveci bunu yazmayı unuttu. Cezası 5000TL. Buna benzer uygulamalar yalnız kahvelerde de değil.

İzmir'in Tepecik semtinde bir pazar yerine kontrole gelmişler. Eski elbise satan küçük dükkanlar var orada. En az 20 dükkancıya 5000'er TL ceza kesmişler. Hepsi en ağır sözler savuruyorlar.

Toplumda 13-14 Eylül psikolojisi yok oluyor. Herkes cuntadan birşeyler bekliyordu. Şimdi ise Marks'ın dediği kızıl şerit, yani ekonomik durum kendini günlük yaşamda belli etmeye, her olayın altından kendini göstermeye başladı.

İzmir

Zamlar halkın belini büktü

Yoldaşlar,

Yapılan son zamlar, halkın zaten düşük olan alım gücünü daha da düşürdü, halkın belini daha da kamburlaştırdı. Akaryakıtta, tekel maddelerine ve şekere yapılan zamlar diğer gıda maddelerine de yansıtılıyor.

Halkın genel psikolojisi sinirli. Edindiğim izlenimler bunu yansıtıyor.

Bazı kuruluşlar Atatürk'ün yıldönümünü bahane ederek indirimli satışlar yapıyor. Takstitli satışlar alabildiğince yaygınlaştı. Fakat yine de halkın ilgisini çekemiyor.

Bütün bunlar yönetimin halka yansıyan çelişkileridir. Bizler bu çatlaklıkları daha da genişletmek ve devrimci durumun tekrar oluşması için

çalışacağız. Bunun bilincindeyiz!

Komünist selamlar.

İzmir

Tohumlar serpiliyor

Cuntanın faşist toplum düzeni kurma çabasını konferans kararlarımız belirtmişti. Biz de buna yaşamdan örnekler vereceğiz.

Cuntanın bu çalışması okullarda iyice açığa çıktı. Sınıf başkanları sınıfı temsil ediyorlar ve her türlü olaydan sorumlu tutuluyorlar. Yoklama defterinin arasına her gün bir kağıt ilıştırilecekmiş. Bunu yapmayan sınıf başkanı cezalandırılacakmış. Kağıda yazılmasını istedikleri ise, o gün olan her türlü "ilginç" olay, kavga, vb. Olay olup da, sınıf başkanı aktarmazsa bir hafta okuldan uzaklaştırılacakmış.

12 Eylül'den sonra, eskiden "ilerici" olan birçok okul yöneticisi, müdürü, neredeyse faşist kesildi. Öğrenciler bu müdürlerin uygulamalarından hiç memnun değiller. İki-üç bin kişilik okulda memnun olan, parmakla gösterilecek kadar az. Gürçeşme'de bir lisenin gecesinde müdür bir sanatçıyı takdim etmek için sahneye çıkmış. Tüm salon yuhlanmış. Sonra da kendisine, şaka yaptık demişler. Nasıl şakaysa!

Yani tohumların serpilmesi gibi, bir kızgınlık, bir öfke birikimi var ki günlük hayatta bunun çok çeşitli örnekleri görülebilir.

İzmir

Yaşamın sosyalizm

Bir yanda faşist cunta asgari ücreti 10.000 lira olarak sap-tarken, bir yandan da 4 kişilik bir ailenin mutfak masrafı, sadece mutfak masrafı 15.000 lirayı buluyor. Bu son zamlardan sonra 16-17.000 lirayı geçiyor. Artık halk, bu acıya dayanamaz oldu. Yaşam düzeyi iyice düştü. Halkın alım gücü kalmadı.

Burjuva basını hâlâ 2-3 seneye kadar refaha kavuşuruz diyor. Kemerleri sıkın diyor. Zaten bunalımı biz çekiyoruz. Geçenlerde burju-

va mahallesinden geçiyordum. Benim hayatımda bulamadığım, görmediğim, yiyemediğim yemekleri çöpe döküyorlar. Onların israfını da biz çekiyoruz. Oysa sosyalist ülkelerde israf olmaz, halka yetecek kadar üretilir, fazla üretilen diğer ülkelere yollanır. Yani bu kapitalist düzen insanlığın gelişmesinde bir engel! Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Yaşamın sosyalizm!

Ankara

Cuntanın propagandası iyice çekilmez oldu

Yoldaşlar, Faşist diktatörlüğün başı, Avrupa'da bir konuşma yaptı. Bu konuşma ilginçtir.

"Bir millet kendinden küçük devletlere, vaktiyle hükmetmiş olduğu devletlere avuç açar, para dilerirse onlar da bizim üzerimize böyle söz sahibi olurlar. Onun için her sahada(!) kuvvetli olmaya mecburuz. Kuvvetli bir devlet kimse, kanunlarına ve uyguladıklarına birşey diyemez. Dilini bile kıpırdamaz".

Adam %150 gerici! Küçük devletler diye başka ülkelere burun kıvırıyor, onları aşağılamaya kalkıyor. "Vaktiyle hükmetmiştik" edebiyatıyla emperyalistleşme özlemlerini dile getiriyor. Aynı zamanda Turgut Özal'ın Orta Doğu gezisinde, ağzı zayıf olduğu için böyle konuşuyor.

Turgut Özal, İzmir'de bir gazetenin iddia ettiğine göre, Orta-Doğu gezisinde Suudi Arabistan yetkilileri ile görüşmemiş. Bu adam, 6 milyar dolarlık bir "proje paketi" ile Suudi Arabistan'a hareket etmiş. Suudi Arabistan'daki randevuların "yetkisiz" kişilerle olduğunu öğrenince onlarla görüşmemiş.

İzmir

Sivil dedektifler hakkında bilgi

1. Polisler, devrimcileri avlamak için en çok halkın yoğun olduğu parklarda, kahvehanelerde, çay bahçelerinde, pastahanelerde, duraklarda yoğun faaliyet göstermektedirler.

2. Polisler bıyıklarını uzatıyorlar, giyimlerini devrimci tipine uydurarak gittikleri yerlerde devrimci propaganda yapıyorlar.

3. Polisler kuşkulandıkları şahısları istedikleri zaman tutukluyorlar. Konuşan kişilere kulak misafiri oluyorlar. Kulak misafirliği için en çok küçük yaşta ki polisler kullanılıyor.

Ayrıca gecekondü semtlerinin ana girişlerinde kimlik kontrolü yapıyor. Gecekondü semtlerinde genel aramalar yapıyor, "kuşkuanlılar" şahıslar gözaltına alınıyor.

Siyasi polise karşı savunmada, sivil polislerle karşı da dikkatli olunmalıdır.

Devrimci selamlar.

Ankara

İşçilerin sesi yükseliyor

Bu mektup, milyonlarca mektubun bir tanesidir. Tabanın sesini, *İşçinin Sesi*'ni yansıtmak, demek istediğini siz yoldaşlara duyurmak istiyoruz.

Oniki Eylül faşist cuntası gelir gelmez hemen kazanılmış haklarımızı elimizden aldı, hâlâ da almaya devam ediyor. Sendikaları, DİSK'i kapattı. Yöneticilerimizi idamla yargılıyor. Toplu sözleşme yapma hakkımızı yok etti. Kıdem tazminatlarını kuşa çevirerek iş güvenliğimizin son halkasını da yok etti. SSK Yasasında son yapılan değişikliklerle emeklilik haklarımızın da yok edilmesi, faşist cuntanın bir avuç tekelcinin emrinde olduğunu açık olarak gösterdi.

Erke el koyan faşist cunta, halkımızı ve işçi sınıfımızı demagojiyle, yalanlarıyla oyalamaya ve yönetimlerini süreklileştirmeye çalışmaktadır.

Yağma yok, geldikleri gibi gidecekler ve halkımıza hesap vereceklerdir.

Halkımızın kını, işçi sınıfının nefreti her gün artıyor. Kitleler, inandırıcı önder yoldaşlarla birleşmek eğilimini her an gösteriyor.

Devletin kimin hizmetinde olduğunu görüyor. Devlete karşı güveni tümüyle sarsılıyor. Ağır vergiler altında halkımız zor günler yaşıyor. İşsizlerin sayısı her gün süratle artıyor. Fabrikalarda işveren, işçilerle damataşı gibi oynuyor. Kitleler halinde işçi çıkarma hazırlığı yapıyor. Sınıf kını yükselen işçilere sahip çıkılırsa tanklarla gelenlerin devrimle gitmelerine uzun bir zaman kalmaz.

Yoldaşça selamlar.

İstanbul

Biz de örgütlülüğümüzü geliştireceğiz

Yoldaşlar, Bugün İzmir'in ... semtinde, siyasi polis bir operasyon yaptı. Bunların ilginç yöntemlerinden bir kaçını aktarmaya çalışacağız.

Bunlar kahveye girdiler. Bir kere, sokakta gördüğümüz insanlardan hiç farkları yok, ortalama giyinmişler. İkincisi, insan psikolojisinden iyi anlıyorlar. İnsanların gözüne bakarak, şaşırıcı sorular soruyorlar. Ama soğukkanlı olursan, onlar şaşırıp gidiyorlar. Üçüncüsü de, haber yayılır, önlem alınır diye bir kahveden ötekine kılık değiştirmeden gitmiyorlar.

Burjuvazi 12 Eylül'den sonra örgütlülüğünü geliştirdi. Biz de işçi sınıfının örgütlü gücü olarak, örgütlülük düzeyimizi her geçen gün daha da yetkinleştirmeliyiz.

İzmir

Kapitalizmde işçinin beli doğrulmaz

Değer yoldaşlar, biz İstanbul'da çalışan iki işçi arkadaşız. İşyerinde olan duruma ve bazı konulara değinmek istiyoruz.

İşyerimiz küçük bir fabrika gibidir. 48 değil, 60 saat çalıştırılıyor. Çalışma şartları iyi olmadığı gibi, ayda net 7 bin lira veriyorlar. Bu para bizim hiçbir ihtiyacımızı görmüyor. Biz bu parayla, karnımızı mı doyuralım, giyinelim mi, ev kirası mı verelim? Bu ücret hiçbir sorunu çözüyor. Açıkçası tüm işçi ve emekçilerin hali vahim. Kapitalist düzende işçinin beli hiç doğrulamayacak.

Cuntacı generaller, hep çok çalışmak, çalışmak ve yine çalışmak diyorlar. İşçinin geçiminden hiç bahsetmiyorlar. Bu generaller cuntası açıkça burjuvazinin, sömürücülerin tarafını tutuyor, onların çıkarlarını kolluyor. Cunta başı Kenan Evren, "işçilerin dostuyuz", "işçilerin hakkını vereceğiz", "işçi kardeşlerimiz" diyerek yalan söylüyor. Zam üstüne zam koyuyor.

Biz emeğimizin gerçek karşılığını ancak kendi kuracağımız bir sosyalist düzende alacağımızı kavradık. Çünkü bu generaller cuntası, sömürücüler, işçilerin emeğinin gerçek değerinin karşılığını vermiyorlar. Bunun için mücadele edeceğiz.

Biz bu generaller cuntasının ancak örgütlü halk gücü ile devrileceğini kavradık. Yoksa 3 kişinin, 5 kişinin tepkisi, ya da sövmeyle, küfürle cunta yıkılmaz. Ekmek, özgürlük, iş, daha iyi bir hayat, yeni bir düzen için, işçi düzeni için, cuntayı yıkacağız. Bu yolda mücadele edeceğiz. "Asgari ücreti kara generallerin başlarına çalacağız. Bunlar zorbalıkla geldiler, halk devrimle gideceklerdir".

Kara generaller, emeğinin gerçek karşılığını, isteyenleri, işçi ve emekçi halkı, demokratik haklar için mücadele eden insanları, anarşist, terörist olarak gösteriyorlar. Radyo, gazeteler, televizyon, basın, hep si onların hizmetinde. Ama yine de başaramayacak, kurtulamayacaklardır. Bu cunta uzun ömürlü olamayacaktır. Halka gerçekleri anlatacağız. Generaller cuntasının kara yüzünü, patronların, sömürücülerin tarafını tuttuğunu, onların çıkarlarını koruduğunu

anlatacağız.

Hakkımı arayan insanlar, güzel gelecek, mutlu günler için mücadele eden insanlar anarşist değildir.

Dostlar, biz işyerinde birlik kuruyoruz. Bu birlik cuntaya, Kenan Evren'in iktidarına karşıdır.

İstanbul

Çarklar patronların keselerine dönmeyecek

Bizler genç işçileriz. Sanayide çalışıyoruz. Üretim yapıyoruz.

Bizim burada şöyle bir olay geçti. Bütün patronların kurdukları bir kooperatif var. Buraya üye olurken 300 bin lira kadar bir para yatırılıyor. Geçenlerde kooperatifin toplantısı yapıldı. Karara göre kooperatife üye olmak 900 bin liraya çıkmış. Bunu duyan bir arkadaşımız işyerinde, nasıl olur, olmaz böyle şey derken patronlar işten attı. Hiçbir hak da alamadı. Çünkü, propaganda yapıyorsun diyerek işten atıldılar. En ufak bir başkaldırmada işten atıyorlar.

Hesaplaşma günü yakındır. Çarklar onların keselerine dönmeyecek, halkımızın refahı için, yaşamı için dönecek.

Yaşasın işçi sınıfının bilinçli mücadelesi!

İstanbul

Çağın

Yoldaşlar,

Tarım konusunda istatistik gönderilmesini istemiştik. Çok sayıda istatistik ve kitap geldi. Bu, hem gönderilenlerin yararını, hem de gazeteyle okuyucuların yakın bağını göstermesi açısından bizi çok sevindirdi. Tüm yoldaşlarımıza teşekkür ederiz.

Tarım konusunda ücretli emek kullanımı istatistiklerine hâlâ gereksinim vardır. Bunun yanısıra Atatürk hakkında ve onun sözlerini, görüşlerini, uygulamalarını içeren her türlü kitap çok yararlı olacaktır. Nutuk elimizde vardır. Yoldaşlarımızın bu konuda da ellerinden geleni yapacaklarına inanıyoruz.